

Славен Р. Радовановић

РАСТКОВ ПУТ

Позоришни комад за децу

СЛАВЕН Р. РАДОВАНОВИЋ је рођен у Ваљеву 1947. године.

Дела: *Лейојис Теињарски* (Београд, Просвета, 1975); *Креманска ружа* (Ваљево, “Милић Ракић”, 1983); *Колубара на небу* (Београд, Српска књижевна задруга, 1983); *Кремјинска ружа*, роман (2. проширено изд., Београд, Сфариос, 1988); *Обрнућа црква (повећи о ђаволу)*, (Нови Сад, Књижевна заједница Новог Сада, 1990); *Повећи о сјису Рајмонда Лила* (Београд, Народна књига – Алфа, 2003).

Поред наведених дела аутор је и два филмска сценарија: *Ајџоски вријови* (Сингидунум, Београд, 1990/91) и *Нечистија крв* (Београд филм, Београд, 1992/93).

Добитник је награде за филмски сценарио (20. јубиларни фестивал Врњачка Бања) за филм *Нечистија крв*. Исти филм је приказан у Кану (Француска) 1995. године.

Славен Р. РАДОВАНОВИЋ

РАСТКОВ ПУТ

Позоришни комад за децу

ЛИЦА

НЕМАЊА – Велики жупан Рашке

АНА – Немањина супруга

РАСТКО – њихов најмлађи син

РАСТИСЛАВ – Немањин синовац, са двора из Зете

МИРОСЛАВ – Немањин синовац, са двора из Захумља

ДАБИСЛАВ – Немањин синовац, са двора из Травуније

МАРА – Немањина синовица, са двора из Зете

ЈЕЛЕНА – Немањина синовица, са двора из Зете

МАКАРИЈЕ – свештеник и учитељ на жупановом двору

(Ово су лица са жупановог двора)

ДИМИТРИЈЕ – надгледник жупанових торова

РАДОЈЕ – дворски коњушар

ДОБРОСАВ – дворски ковач

МЕДОЈЕ – ковачев син

ПОСЛУГА СА ДВОРА: Први паж, Други паж, Куварица,
Собарица

ЛИЦА ИЗ ШУМЕ: Подале од жупановог двора

БАБА ЈАГА, гатара, као вештица из шуме

ЈАГИЛО, унук Баба Јагин

БАДЊАК, дрво храста, Запис, свети Дуб

БАДЊАЧЕ, Храстова гранчица, Бадњаков син

ВЕСНИЦА, Рано пролеће

ТРИ ЧОБАНЧЕТА

ТРИ МАЛА ШУМСКА ПАНА

ХРОМИ ВУК, Паганско божанство старих Срба, са
вучијим стадом

ВЕРТЕП, као најављивач приче о Растку

СТАРИ МОНАХ – ходочасник, путник за Свету Гору,
необични и ненадни пријатељ РАСТКА НЕМАЊИЋА

ВРЕМЕ: Средњи век у Србији
(онда када је називана Рашком)

РАДЊА ИГРОСКАЗА: дешава се на и око двора
средњовековног Раса, где се налазило седиште Великог
жупана Рашке Стефана Немање.

*“Ал’ ѿо деїе јошїе живи, јер његова живи слава,
Јер ѿо деїе беше Расїко, син Немањин, Свейи Сава.”*

(Војислав Ј. Илић)

СЦЕНА 1

У једном уџлу, нешћо веће собе, за скромним дрвеним сћолом и на дрвеној сћолици седи Немања. Чшћа и бележи нешћо на великим лисћинама, као одзворе Ећирском и Консћанћиноћољском двору. Негде ћоред нећа седи нећова сућрућа Ана и на великом раму са разайћшћим ћлаћном – везе.

У друћом крају собе, за малим сћолом, седи дечак од 10. ћодина и с ћушћићим ћером бележи дикћашћ сћаријећ свешћеника који му шайћћом саоћшћћава лекцију.

НЕМАЊА: *(Забринућо)*
Ево, захтевају Гојиславин мираз. И уз нећа послугу!
А од тебе да више не везеш!

АНА: *(Изненаћено)*
Ју!
(Дува у ћрсћ)
Убола сам се! Па ко ће да везе ако не ја?!

НЕМАЊА: Дворска послуга, девојке са двора...

АНА: Али, ја сам ово научила у Солуну. Овде женска чељад зна само да плете...

НЕМАЊА: *(Чешка се ћо бради)*
Још један трошак, нема нам се куд.
(Поново се надвија нд лисћине – ћшће)

Дечак за сћолом ћрсћаје са ћисањем. Усћаје и ћрилази Немањи.

РАСТКО: Зар је то неки проблем? Нека мајка научи собарицу, куварицу и нашу млекарицу да везу.
(Прави лаки наклон ћрема Немањи и враћа се за свој сћо, узима ћушћије ћеро и насћавља да ћшће)

АНА: *(У чуду)*
Можда би и могло? А ко ће онда да нам буде собарица, млекарица и куварица?

НЕМАЊА: *(Осћавља ћисање, задовољно)*
Растко! Растко! Очева узданицо! Паметна моја пчелице! Ана, како се нисмо раније тога сетили!? Наћи дер, благо мени, неке вредније чобанице па их лепо научи да везу! А ја ћу да убележим, ево овде,
(Саћиње се над лисћине и бележи ћером ћушћићим)
за Епир и Ромеје у царској престоници да нам с угарског двора стижу везиље!

- АНА: Дивно! И мени ће бити лакше!
- НЕМАЊА: *(Изненађено)*
Ух! Ево, пишу ми, опет немам мира! Позивају ме на
далек пут!
- АНА: Па тек што си с пута дошао?
- НЕМАЊА: *(Тужно)*
Не вреди, а хтео сам са синовцима и Растком да на
миру проведем ово лето на свом имању. А, оно, нова
обавеза зове...
- АНА: *(Тужно)*
Али, кад пре?...
- НЕМАЊА: Лепо. Траже од мене да им и ја у сватове дођем. Није
их брига што сам оба старија сина послао са рођаком
на њену свадбу, него и мене траже...
- РАСТКО: Оче, спреман сам да те заменим!
- АНА: *(Узбуђено)*
А, не! То је далек пут за тебе!
- РАСТКО: Јесте далек, али је мени познат. О њему сам све
научио!
- НЕМАЊА: Е, сине мој, само да знаш како су Ромеји лукави!
Знају они да ја имам и тебе, паметну моју пчелицу, па
само мене траже! А тек што сам почео да зидам
цркву и опет на пут!
- МАКАРИЈЕ: *(Свешћеник)*
Господару, мени и Растку остави дом, а ти хитај, пут
под ноге! Мудрост налаже да се сили само обећава, па
кад јој испуниш биће испуњено! Све је у Божијим
рукама!
- НЕМАЊА: *(Уморно)*
Шта ћеш, оче Макарије, нема ми друге... Морам опет
на коњу по планинама да се пентрам. Где је себе
Цариград.
- РАСТКО: *(Весело њрилази Немањи са раширеном књигом)*
Оче, ево, природослов каже: До Скадра коњем, а
одатле на лађи морем!
- АНА: *(Узбуђено)*
Ово дете толико зна за своје године и ја стрепим да га
не изгубимо!

НЕМАЊА: *(Прилази Расѣику и милује ѡа ѿо коси)*
Сине мој, мило је оцу да чује како си са знањем
узнапредовао. Знај, ја сам Богу дао завет, ако жив из
царске тамнице изађем да храм Господњи сазидам.
Али како, оче Макарије, кад ни једно лето мира не-
мам?

МАКАРИЈЕ: Обећавај, господару. И али и врани, обећавај. А
Господ зна твоје искрене намере и он ће их оства-
рити!

Лаѓано заѿамњење

СЦЕНА 2
Прва појава Вертепа

Док праје лагано осветљење (дешава се промена у сцени) на сцени се појављује Вершеј као најављивач наступка приче о Раскоју. Креће се, у своју свейла, на рампи позорнице и најављује следеће догађаје.

ВЕРТЕП: Жупана Немању чека далек пут! Да удоми рођаку на Епирском двору и да чак у Цариграду корист стекне за своје мало краљевство Рашку! А Расткови рођаци, браћа и сестре, само што нису стигли! Одакле све та деца неће доћи! Чак од мора, из Грбља, један ће доћи са две сестрице! Док други хита из Захумља, од Херцеговине, то је Вуканов најмлађи син! Трећи је из Травуније, из куће Контроманића, тај ко зврчак не може миран!

Тешки дани чекају оца Макарија, да ли ће успет да провери знање Немањиних синоваца? Да ли ће Растко одвући игра са браћом од стричева или ће млади принц бити десна рука свога учитеља?

Једину помоћ добила је Ана. Две мале кнегиње са Зетског престола код стрина Ане тога лета вез су научиле...

Вершеј одлази са рампе.

На сцени остају: Ана око веза у посебном углу собе. А за другим сцолом сцарац Макарије нагнути посмајра како Раско поше... Из off-а: шкрипа кола, повици кочијаша, њиска коња (припрема Немање и његове праиње за пути).

На сцену улази Немања у праињи своја два пража, која му носе праиљаг и личне ствари. Немања је прегрнути пуином кабаницом. Са својих места се подижу Раско, Ана и Макарије. Прилазе му.

НЕМАЊА: Благослови оче, Макарије. Чека ме далек пут, где је себе Цариград.

МАКАРИЈЕ: *(Закришава га)*
Благословен био, уз Божију помоћ, господару.

РАСТКО: Оче, зар сада није прилика да и ја видим царску престоницу!?

АНА: *(Уилашено)*
Растко!

НЕМАЊА: Сине, видећеш га. Живот је пред тобом. Ти си ми сад мали као миш, а пут је далек преко хладних планина.

Расѿко се ѿѿжно ѿоздравља са оцем. И враћа се за свој сѿо. Макарије га ѿраѿѿ. На самим враѿѿима, ѿри излазу, Немања се ѿѿхо обраћа Ани.

НЕМАЊА: Причувај нам дете. Добро га пази. Знаш да је речено да ће нас рано напустити...

Немања излази у ѿраѿѿњи Ане.

Зайѿамњење.

Расвѿѿљење. Иста сцена. Други приказ. Вече. Старац Макарије крај Растка. Изнад њихових глава гори луч. Испод луча икона са упаљеним кандилцем. Растко пажљиво слуша проповед старца Макарија. Држи гушчије перо у шаци, спреман је да пише оно што слуша.

МАКАРИЈЕ: Отац твој пристане, да би био мир с браћом њговом, а твојим стричевима, и зарад мира у народу на причу о томе да га је цар бацио у јаму.

РАСТКО: Па, да ли је бацио оца или није?

МАКАРИЈЕ: И јесте и није...

РАСТКО: Како, и јесте и није?

МАКАРИЈЕ: Овај, дете, како да ти кажем... понекад и мене од тога заболи глава...

РАСТКО: Од чега те, оче Макарије, заболи глава кад се ни чега не бојиш до Бога?

МАКАРИЈЕ: Е, дете моје, од проклете политике, ето од чега...

РАСТКО: *(Замишљено)*

Чуо сам оца, и он се жали на њу... Мора да је гадна.

МАКАРИЈЕ: Ђути, не питај, далеко јој лепа кућа...

РАСТКО: Она има лепу кућу?:

МАКАРИЈЕ: Тако се каже... Тешко онима који одрекну Господу послушање, јер ће им дела Господ у прах претворити. Али, дете, твој отац, као пророк Давид, све своје стави у руке Господње...

Сѿарац Макарије, код ѿѿх речи, као да добија неку снаѿу: Усѿравља се, јер је до ѿада био ослољен руком на наслон Расѿкове сѿолице. Накашљава се. Удише ѿуним ѿлућима и обраћа се Расѿку.

МАКАРИЈЕ: А сад да наставимо. Где оно стадо смо?

- РАСТКО: Кад се цар сложи да браћа крену на мога оца...
- МАКАРИЈЕ: А, ха! Пиши дете о своме оцу, нека га Бог благослови на овом путу на коме је... Ово беше у младости Немањиној кад га безакона браћа његова, не бојећи се Бога живога, бацише у камену пећину...
- Расѿко срѿчући шайаѿом, ѿише ѿонављајући речи сѿароѿ монаха.*
- РАСТКО: А безакона браћа његова не убојаше се Бога живога, већ бацише праведнога у камену пећину...
- МАКАРИЈЕ: Тако је било... Пиши, дете, као што раније браћа бацише свог брата, Прекрасног Јосифа, у јаму код места Сихема у Израилу...
- РАСТКО: *(Срѿчући)*
Као што раније браћа бацише свог брата, Прекрасног Јосифа...
(И, Расѿко одлаже ѿеро. Замишљено ѿосмаѿра иѿша је најѿсао)
- МАКАРИЈЕ: *(Зачуђено)*
Благо мени, шта ти би?
- РАСТКО: *(Тихо и ѿужно)*
Како су могли да га баце? Мој отац је волео своју браћу... слушао сам га кад је причао њима..
- МАКАРИЈЕ: *(Замишљено)*
Опрости им је. Свако праштање пред Господом је велико...
- РАСТКО: Оче, Макарије, да ли су моји стричеви веровали у Господа када су кренула на мога оца?
- МАКАРИЈЕ: *(Хоће да се нашали)*
О, како да не! Оволицно...
(Гесѿом ѿоказује Расѿку, ѿреко нокѿа на ѿрсѿу)
- РАСТКО: *(У чуду)*
Па како су онда успели да га заробе и баце у пећну!
- Поѿом Расѿко усѿаје са сѿолице. Хода ѿрема рамѿи, ширећи руке.*
- РАСТКО: *(Одлучно)*
Велика је и силна вера у Господа у срцу мога оца, а он је допао ропства на правди Бога!?
- МАКАРИЈЕ: *(Сѿишишавајући ѿа)*
Е, синко мој, тајанствени су путеви Господњи... Трѿбало је да се провери колика је вера у твога оца и онда кад му је најтеже. Зато му се та несрећа са браћом и догодила...

Расіко ѿоново седа за сїо, узима ѿеро и ѿише.

РАСТКО: Оче, Макарије, даље ћу сам да пишем о ономе кад се игуману манастира јавио свети Ђорђе...
(Пише)

МАКАРИЈЕ: (Изненада)
Чујеш ли, Растко?

Расіко осїавља ѿисање. Подиже главу. Обојица ѿажљиво ослушкују. Из off-а: чује се ѿевање ѿейлова.

МАКАРИЈЕ: Чују се први петли, синко. Време је да кренемо на починак.

РАСТКО: Кад ћеш да ми причаш, оче Макарије, о Тромом Вуку и о веровању Срба пре Христа?

МАКАРИЈЕ: Таман посла! Сад пред починак да причам о тој проклетој паганији! Растко, сине, сутра кад сване бели дан, испричаћу ти како су Срби примили веру Господа Исуса Христа. И како је све то било до твога оца Немање...

РАСТКО: Али, оче Макарије, њих још има! Зашто се крију од наше вере, а говоре нашим језиком?

МАКАРИЈЕ: Јесте, наша браћа, сине, по крви, а крију се по пећи-нама од светлости Господње!... А сад, на спавање благо мени!

РАСТКО: Лаку ноћ, оче Макарије...
(Расіко ѿрилази Макаријевој руци, свешїеник га закришїава)

МАКАРИЈЕ: Лаку ноћ... И немој заборавити на молитву поред постеље!

Промена: У собу улази собарица. Хваїа Расіка за руку. И одводи га. Лагано зашїамњење.

Собарица и Расіко одлазе на једна враїа са сцене, а Макарије на друга.

Зашїамњење.

СЦЕНА 3

Ноћ у двору Великоџ жујана Немање. Соба с дечаком у сну. Под јаким снойом свејлосији; дечак немирно спава на кревету. Свуда околу је мрачно. Дечак нешићо прича у сну, види се да сања.

Лађано расветљење дружоџ дела сцене.

Дечак у кревету који сања (Расџико) је нешићо издижнућ. У дружом делу сцене види се шумска колиба. Један њен део (ћрема кревету с дечаком) је оћкривен, а на дружом зиду су мала враћа с ћрозором.

Расџико сања колибу с оћњишићем, жрубо склејаним асћалом са два ћроношица. Над оћњишићем виси бакрач с водом, окачен о вериже, која се ћуши. Око оћњишића Баба Јађа се маје. Излџеда као вешићца. Седи на једном ћроношицу и из крила баца ћраву у бакрач и жаћа. Понешћо разђовећно каже, али ужлавном шаћуће и меша великом дрвеном варјачом ћраве у бакрачу с врелом водом.

БАБА ЈАГА: *(Шаћуће за себе)*

Да магле у гори повилене... стазе да сакрије... шуму да прекрије... Немањин син пута да не нађе..

Из дружоџ, мрачноџ ћошка колибе, искачу ћри мала шумска ћана, као ћри јарећа. Под маском: ћри дечака с каћицама на којима су јарећи роишићи и длаком ћрекривених ћанћалона с реићима. Плави, црни и бели. Хваћају се за руке и иђрају око Јађила, унука Баба Јађиноџ, који држи у руци ођромну жабу.

ТРИ ПАНА: *(У жлас)*

Јагило! Јагило! Нећеш више бити шумско страшило! Лепотан ћеш бити прави! Баба Јагин принц! О, Јагило, Јагило, сад си као страшило!

Јађило (делом ћод маском), жлаваћ и ружан. Држи у руци ођромну жабу; млаћи ћоме и, у кружу шумских ћанова, он се окреће око себе и клибери. Помало рећардираних ћокрећа и несћрећно оћонаша ћанове. Онда изненада засћаје и ћочиње да кука.

Јађило ћлаче, али ћо више излџеда као да се крevelи.

ЈАГИЛО: Баба, врти ми се у глави! Отерај и'!

БАБА ЈАГА: Лепото бабина, шта ти урадише!?

ЈАГИЛО: *(Крevelи се)*

Терали ме у коло да играм и глава ме заболела!

БАБА ЈАГА: *(Бесно скаче)*

Опет ми прекидосте гатку! Проклета јарад! Побациаћу вас у казан с кључалом водом.

Три ѡана беже у мрак. Јаџило ѓрли своју бабу и млаџи са великом жабом.

ЈАГИЛО: Баба, јелда да сам леп?

БАБА ЈАГА: Ти си лепота бабина! Само да оставиш ту жабу!
Видиш кол'ко имаш брадавица од ње?

ЈАГИЛО: *(Кроз ѡлач)*
Нисам леп!...

БАБА ЈАГА: *(Грли ѓа)*
Лепши си од сваког принца!

ЈАГИЛО: И од Растка!?! Сви га хвале, мене нико да помене!
Поново се крелеџи и млаџа жабом.

БАБА ЈАГА: *(Љуџиџиџо)*
И од њега си лепши! Само бацај ту жабетину из руку!

Баба Јаџа креџе ѡрема укуку да му оџме жабу. Јаџило не усџева да ѡбеџне. Баба Јаџа му баца жабу из руку кроз враџа колибе. Јаџило ѡочиње да креџиџи и ѡлаче.

БАБА ЈАГА: *(Љуџиџиџо)*
Никако да призовем Хромог Вука, да истреби Не-маџине торове с овцама!

Баба Јаџа ѡоново седа на ѡроножац крај оџњиџиџа – меџа ѡраве – и џаџа.

БАБА ЈАГА: Сви вуци из горе падајте на торове...

Промена сцџне: *Јаџило сџење и џледа не друџу сџрану, у ѡравцу ѡамова који извирују у колибу. Три ѡана ѡоказују њеџову жабу коју су ухваџили. Држе је и њоме ѓа чикају. Жаба крекеџе, као да моли Јаџила да је узме. Јаџило џледа час у Баба Јаџу, час у ѡанове са жабом. Три ѡана ѡоказују (џесџовима) Јаџилу да им ѡихо ѡриџе на ѡрсџима, да ће му даџи жабу.*

Из off–а: чује се како Баба Јаџа ѡихо шаѡуџе своју џаџику. Јаџило је неко време неодлучан: да ли да осџане у бабиној близини или да ѡриџе ѡановима и узме своју жабу? Одлучује се да им ѡриџе. Али је ѡрави смеџењац, јер ѡри ѡокушају да иде на ѡрсџима замало да ѡадне. А када је ѡриџао ближе ѡановима, они заџеваше у џлас.

ТРИ ПАНА: Килави Јагило, не сме на вратило!

Чикају ѓа ударајуџи ѡесницом о ѡесницу, ѡонављајуџи ове речи.

Јаџило се бесно враџа ка Баба Јаџином враџиџилу на коме виси јоџ неизаџикано ѡкање. Хваџа се за њеџа и ѡокушава да “џули јарца”, али ѡоџиџо је несѡреџан ѡада са њеџа.

Баба Јаџа скочи прејаднушо од оџњиша и бесно зџраби мејлу и са њом појури своџа унука.

БАБА ЈАГА: Јууу! Оде гатка у недођију! Проклети Јагило!
Вране ти мозак попиле, а шта радиш на вратилу!

Јури ља мејлом. Јаџило бежи на врајша колибе и вршиши.

Из off-а: чује се раздражан смех ѡанова.

Сама на сцени је Баба Јаџа. Бесна је. Из офф-а: смех ѡанова и кукање Јаџила.

Промена сцене: *Дошадашња сцена несјаје у мраку. Сној свејла на дечака у сну, који сјава у кревету. Дечак немирно сјава – сан је шежак. Свуда око њеџа је шама, једино изнад њеџа сија кандилце исјод иконе...*

Промена сцене: *Насјаваља се сан Расјика Немањића/*

Месјо, исјо: колиба Баба Јаџина неџде у шуми око Дежеве. У колиби је сама баба Јаџа. Она и даље ујорно баца чини и варује над бакрачем и оџњишием.

Промена сцене: *У мрачној шуми, исјод једноџ великоџ храсша седају шри дечака (чобанчићи). Задихани су и уморни. Залушали су у шуми. Дечаци нису сшарији од 8/9 џодина.*

ПРВО ЧОБАНЧЕ: *(Ујлашено)*
Залутали смо. Нигде пута?...

ДРУГО ЧОБАНЧЕ: Одакле оволика магла? Није је било...

Сво шроје деце осврће се око себе.

ТРЕЋЕ ЧОБАНЧЕ: *(Тужно)*
Шта да радимо? Вуци ће провалити у жупанове торове...

ПРВО ЧОБАНЧЕ: Морамо стићи да јавимо на жупанов двор!

Изненада почину да се љуљају џране великоџ храсша. Дечаци су изненађени. Посмашрају с чуђењем дрво. Онда се у сшраху осврћу. Заљедају се једни у друџе.

ПРВО ЧОБАНЧЕ: Шта је ово!?

ДРУГО ЧОБАНЧЕ: Нигде ветра, а гране се љуљају!?

ХРАСТ/БАДЊАК: Тачно, дечице! А ко ће да вам разгони маглу ако не ја!

ТРЕЋЕ ЧОБАНЧЕ: *(Радосно)*
О, Бадњаче! Бадњаче! Наш најстарији роџаче!
Залутасмо у шуми, а вучији чопори се скупљају око торова господара Немање!

ПРВО ЧОБАНЧЕ: Помози нам, ако Бога знаш!

ДРУГО ЧОБАНЧЕ: Да нађемо пута до жупановог двора!

ХРАСТ/БАДЊАК: То је лако! И без бриге! Шаљем с вама дечице, совога сина Бадњачета!

Отварају се “врајанца” на деблу храсћа, Излази Бадњаче. Делом ѿод маском од гранчица: око жлаве, дуж руку и ишла. Мали дечак, који је син Храсћа/Бадњака (Бадњаче) “иђе се” на неколико храсћових грана. Обраћа се Бадњаку.

БАДЊАЧЕ: Оче, да зовнем Рано Пролеће!?

ХРАСТ/БАДЊАК: Зови! Зови!

ТРИ ЧОБАНЧЕТА: (У жлас)
Зови, брзо!

БАДЊАЧЕ: О, Веснице! Веснице! Лепо пролеће! Зове те твој Бадњаче!

Промена сцене: из мрачне шуме “израња” (с ујаљеним фењером) девојчица сва у белом; са белом хаљином до земље. У коси има венчић исљешен од белих рада. У једној руци држи мали ујаљени фењер, у другој дући бели ѿруѿ на чијем врху “сија” сунце, месец и звезда.

БАДЊАЧЕ: (Радосно)
О, прелепо Рано Пролеће! Ови чобанчићи су залутали!

РАНО ПРОЛЕЋЕ/
ВЕСНИЦА: Ах!, Бадањче! Света Гранчице! Кад сам ја овуда минула! Висибабе испод снега дигла! И са тебе отопила лањски снег!

БАДЊАЧЕ: (Молећиво)
Дивна Веснице! Помози нам да нађемо пут до жупановог двора!

ТРИ ЧОБАНЧЕТА: (У жлас)
Молимо те Веснице, најлепше пролеће! Посла нас Димитрије, надгледник жупанових торова, да од господара Немање иштемо помоћ!

РАНО ПРОЛЕЋЕ/
ВЕСНИЦА: (Изненађено)
А зашто!? Треба л’ нека замена? Ко се то опет од чобана жени? Да се не удаје нека млекарица?

Рано Пролеће (Весница) почиње да се врти у круж од радосији и да "иланира" леј дан на дан свадбе.

РАНО ПРОЛЕЋЕ/

ВЕСНИЦА: *(Одушевљено)*
Замолићу сестру! Тај дан ће бити предиван!
Прави свадбени!

ТРИ ЧОБАНЧЕТА: *(Очајно у џлас)*
Јој! Није!

РАНО ПРОЛЕЋЕ/

ВЕСНИЦА: *(Разочарано)*
Јууу! Шта кажете!? Баш штета!

ТРИ ЧОБАНЧЕТА: *(Ојетј у џлас)*
Хоће вуци овце да изједу! А ми смо се у шуми изгубили!

БАДЊАЧЕ: Одведи нас до жупановог двора!

РАНО ПРОЛЕЋЕ/

ВЕСНИЦА: *(Усјлахилено)*
Ако сазна моја старија сестра да се смуцам по оваквом времену!?! Магла је све већа! Пожуримо!

ХРАСТ/БАДЊАК: Опет Баба Јага врача! Показаћу ја њој!

Промена сцене: *Три чобанчејта, Бадњаче – љредвођени Раним Пролећем (Весницом), која им освейљава љуј с фењером, одлазе са сцене...*

Промена сцене: *Расјко се љрза из сна. У љтами је љод снойом свейла. Неко време седи у кревейу. Гледа око себе, Збуњен је сном. Пољом усјаје. Клекне љоред кревейта. Склоји руке и љочне да се моли. Гледа у ујлаљено кандило са иконом – изљоварајући: Оченаш...*

РАСТКО:

(Моли се)
Оче наш који си на небесима
Нека је свето Име Твоје
Нека дође царство Твоје
Нека буде воља Твоја
На земљи као што је
На небу ...

Зайамњење.

СЦЕНА 4

Слика: истиа, с ѡчейџка ѡриче. На двору жуѡана Немање у његовом одсусѡву.

Дан. Призор: у истиој ѡросѡорији с ѡчейџка ѡриче. Ана седи крај своѡ великоѡ ѡрѡефа (велики рам са разайейим ѡлаѡном) на коме везе.

Сѡараѡ Макарије седи замишљено за сѡолом, на коме се налази књиѡа и Расџков ѡрибор за ѡисае.

Расџко узбуђено шейа око сѡола и Макарија. С времена на време ѡриѡи ће и маѡци Ани, ѡражеѡи од ње ѡѡврду за неко ѡиѡање или одѡвор.

РАСТКО: *(Узбуђено)*
Само сам вам испричао свој сан... И ово што желим да знам нема везе са мојим сном...

АНА: *(Нервозно)*
Сине, време доручку је одавно прошло...

МАКАРИЈЕ: Лакше ћеш савладати све напоре...

РАСТКО: Хвала, нисам гладан...

АНА: *(Осѡавља вез)*
Тај твој сан значи: доћи ће нам гости.
(Поново се враћа свом везу)

МАКАРИЈЕ: Сан је лажа а живот истина!

РАСТКО: *(Уѡорно)*
Ово ме интересује, оче Макарије. Да се народ не би више делио по вери, зар не би било добро оставити помен на добра божанства старих Срба?

МАКАРИЈЕ: *(Брзо)*
То је паганија, синко! Наша Црква има о томе суд...

РАСТКО: *(Молећиво)*
Али, оче Макарије, у портама наших Црква леже се бадњаѡи.

МАКАРИЈЕ: Добро дете! То је у славу рођења Господњег!

РАСТКО: *(Љубоѡишљиво)*
А код осталих хришћана?

МАКАРИЈЕ: *(Поучно)*
Ми, Срби, прилажемо свог најстаријег рођака у спомен на онај час када је Господ удостојио људски род и обукао се у човечију природу!

- РАСТКО: *(Одушевљено)*
Ето, оче Макарије, како је наш свети Дуб нашао своје почасно место. Многи народи који су га славили заборавили су на њега!
- МАКАРИЈЕ: То је одлика наше вере... Дете.
- РАСТКО: Али, оче Макарије, пуно је у Житијима Светих помена на дане у којима су свети ходали земљом. Зашто се они не би поменули и славили?
- МАКАРИЈЕ: *(Замишљено)*
То је питање, драго дете, о коме тек треба пажљиво размислити и одлучити...
- АНА: *(Несћирљиво)*
Ти си још мали. Живот ће ти сам рећи кад порастеш... а сад узми и доручку!

Расћко не обраћа пажњу на мајчине речи. Сав се усредсредео на дијалоџ са Макаријом.

- РАСТКО: *(Смирено)*
Да, да, оче Макарије. Народ који је хришћански не би се крио по пећинама да слави своје старе празнике, а ми га одатле истеривали као да је дивља звер... Срби би једноставно једни друге позивали на дан својих слава у част Господа... је ли је та истина већ записана...
- МАКАРИЈЕ: *(Збуњено)*
Како? Где!?
- РАСТКО: *(Одлучно)*
Овде, оче, ево ту...

Лисћа пред Макаријевим очима дебелу књиџу (Жићице Свећих).

- РАСТКО: *(И даље одлучно)*
На грчком је. Сваки дан у години помиње неког Божијег угодника...

Ана са чуђењем посмајра своџа сина. Као да ља први пући види. Остјавила је свој вез. Укочила се. Макарије седи. Ђући. Замишљен је. Оборио је лице у шаке. Не диже свој пољлед.

Расћко их посмајра. Чини се да је пјужан, али је он пре замишљен. Лаџано прилази свом сћолу. (Музика) Скућља књиџе с њеџа; свој прибор за писање. И лаџано напућиша просћорију. Одлази у "своју" собу.

Једно краће време Ана и оѿац Макарије ђуѿе. Гледају се као ѿсле некоѿ доживљеноѿ чуда.

Онда Макарије устаје од сѿола, ширећи руке. Као да је још увек у чуду. Крсѿи се.

МАКАРИЈЕ: Какво дете! Од њега ће бити нешто!

Ана уздиѿше са видним олакшањем. Осмехује се у ѿравцу Макарија. Са рукама у крилу, изгледа као да је заборавила на свој вез.

АНА: (Сеѿно)
Оче, Макарије, нека ми је жив и здрав.
(Крсѿи се)
Нека га Господ причува... мог дечака...
(Оѿеѿ се крсѿи)

МАКАРИЈЕ: (Свечано)
Нека га Господ удостоји славе и своје близине!
(И он се крсѿи)
... Ово што нам изрече сада... Ово би измирило цели српски род...

Лагано заѿамњење.

СЦЕНА 5

Истѡа прѡсѡторија из претѡходне сцене. Празна је – без људи. На Расѡковом сѡолу нема књиѡа ниѡи прибора за писање. Анин велики ѡерѡеф нема резайетѡѡ ѡлаѡна. Не, зиду је: кандило с иконом.

Дан. Изненада из off–а: шумови сѡоља су све јачи. Као да неко долази. Множина ѡласова (сѡоља) прѡдочава неку ѡужву.

У прѡсѡторију “уѡадају” два млада ѡажа. (По ѡдинама јѡдва да су неѡиѡ сѡарији од Расѡика) Узбуђени су.

ПРВИ ПАЖ: Господарице, гости! Гости!

ДРУГИ ПАЖ: Стигли су гости!

ПРВИ ПАЖ: (Збуњено)
Где, нема никог!?!...

ДРУГИ ПАЖ: Где ли се део свет из двора?...

ПРВИ ПАЖ: Ама, само што сам вид’о како Растко води Медоја!... Ево, нигде никог...

ДРУГИ ПАЖ: Шта то рече!? Ко води Медоја?

ПРВИ ПАЖ: Растко... да га учи слову!

ДРУГИ ПАЖ: Тешко мени! Ту сам по годинама с Медојем! И ја ћу морати да учим!

ПРВИ ПАЖ: Пусти сад Медоја!... Стиг’о нам је Дабислав. Тешко нама с њиме!

ДРУГИ ПАЖ: Јој! Нема веће буве у чарапи у целој Травунији! Где нам он западе!

ПРВИ ПАЖ: Сети се само кол’ко смо га носили на кркачама!

ДРУГИ ПАЖ: Сад је озбиљнији... одраст’о је...

ПРВИ ПАЖ: Ти си глуваћ! Зар не чу’ како нас је поздравио?

ДРУГИ ПАЖ: Како?

ПРВИ ПАЖ: “Где сте моји коњићи!”

ДРУГИ ПАЖ: (Хваѡа се за леђа)
Јој, тешко мени! Већ ме боле леђа!

Из off–а: шумови сѡоља све су јачи. И ближи прѡсѡторији у којој су ѡажеви. Они се збуњено осврћу око себе.

ПРВИ ПАЖ: И муштулук нам пропаде!

ДРУГИ ПАЖ: (Тужно)
Нема господарице... добили би по парицу...

Промена сцене: У просторију весело улазе три дечака и две девојчице. Они су година Расткових. То су Расткова браћа и сестре од стрицева. Дошли су у госте код свог стрица Немање, на Рашки двор. Иначе живе на дворовима Зете, Захумља и Травуније. Предводи их Ана. Она је радосна и расположена што их види. Дворски коњушар Радоје улази иза Ане и деце. Претоварен је гостинским пртљагом. Тешко корача. Хуче и мршти се док иде.

АНА: *(У ходу)*
Како сте ми путовали... Јел све прошло лепо...
Стриц вам је отишао на далек пут. Било би добро да га сачекате овде док се врати...

РАСТИСЛАВ: А где је Растко?

АНА: Ту је негде... с оцем Макаријом...

Ознојени и задихани Радоје бесно ђосмајира ђажеве, који укочено сјоје од сјраха. Од ђрисујћних – нико на њих не обраћа ђажњу, сем Радоја.

РАДОЈЕ: *(Бесно, кроз зубе)*
’Де сте јарцани де ово носите!?

Пажеви сјоје окрућени. Не мрдају с месја. Радоје сјушћа ђрћљаћ гостјију и излази на врајћа на која је ушао.

Дабислав се окреће ђрема Мирославу. Шауће му на уво, са шаком на усћима.

ДАБИСЛАВ: Јеси чуо? Стриц ће се вратити догодине, а Растко не мрда од књиге. Ко ће то издржати?

МИРОСЛАВ: Да барем воли лов...

Дабислав и Мирослав насћављају ђићи разговор између себе.

ДАБИСЛАВ: Јесенас сам убио дивљећ вепра...

МИРОСЛАВ: Ти?

ДАБИСЛАВ: Ја, а зашто не бих? Треба имати добре гониче да ти натерају ловину... То ти је просто!

МИРОСЛАВ’ Пре бих рекао да је за то потребна снага и вешћина....

ДАБИСЛАВ: И једно и друго имам! Пипни...
(Сћеже руку и ђоказује свој мишић)
Ова га је десница кошћала главуче с кљовама!
Одруб­ио сам је једним ударцем мача!...

- МИРОСЛАВ: *(Прекида ља)*
То није могуће!
- ДАБИСЛАВ: Кад ти кажем! Вежбао сам тај ударец мачем скоро годину дана!
- МИРОСЛАВ: *(Важно)*
Распитаћу се... просто невероватно.
- ДАБИСЛАВ: *(У чуду)*
А зашто?
- МИРОСЛАВ: Ти још увек не знаш да јашеш...
- ДАБИСЛАВ: Какве то има везе с ловом на дивљег вепра?
- МИРОСЛАВ: Има. Како си га стигао?
- ДАБИСЛАВ: Кога?
- МИРОСЛАВ: Па, дивљег вепра!
- ДАБИСЛАВ: Ааа... трчао сам за њим...
- МИРОСЛАВ: *(С висине)*
Трчао!?

Дабислав "иџражи" љољедом сљас из овољ нељријалнољ дијалоља с Мирославом. Сљас налази љако љиљо му љољлед "љада" на љажеве. Лице му се озари. Као да се нечеље изненада сељио.

ДАБИСЛАВ: *(Радосно)*
Ево мојих коњља! Ко каже да не знам да јашем!

Дабислав коракне љрема љажевима сав срећан. Они укочено, у истљи мах, усљјукну ка излазним враљима.

Из off-а: чуље се баљи корака и нечиљи разљовор. Сви љрисуљни обраћају љажњу на љо (и Дабислав) – ко ће се љо љојавиљи на враљима? Пажеви корисље љрилику и брзо излазе на враља на коља је малочас изашао Радоље.

Промена сцљене: *На сцени се љојављују Расљико и Макариље. Ушли су на суљројна враља од излазних.*

Иза њих иде Медоље (ковачев син). Медоље се клибери. Весео је као да су његови љосљи, Он је 2/3 љодине сљариљи од Расљика и љек љрисиљгле деце.

Расљико се раздраљано и радосно љоздравља са својом браћом и сесљрама од сљричева.

После љоздрављања с Расљиком – љрисиљгле деца љрилазе свељиљенику Макариљу, љубећи ља у руку, љраже блаљослов. Макариље им даље блаљослов.

МАКАРИЈЕ: Бог вас благословио дечице и анђели Божији с вама!

Поѿом, девојчице ѿрилазе Ани и њеном ѿлаѿину. Ана весело уѿуђује у вез Мару и Јелену. (Девојчице реађују на ѿлаѿино и вез, као неко ко никада није знао ѿу врѿиу радиноѿи...)

АНА: Лепо, богами! Стрини су дошли анђелчићи да јој помогну, а она ће њих да научи да везу!

ЈЕЛЕНА: Стрина, Ана! Ја знам да шијем!

АНА: Дивно! Онда ћеш ово лакше научити...

ДАБИСЛАВ: Хођу и ја!

МЕДОЈЕ: То је женски пос'о! Ја знам да дувам с мехом!

Сви се смеју. Смеје се и Медоје.

Око Расѿка који седу за својим сѿолом: лисѿа књиђу и ѿреди иѿа је ѿреѿисао и ѿо ѿоказује онима око себе: Макарију, Расѿи-славу и Мирославу... Дабислав се врзма око девојчица и Ане.

Медоје сво време ѿрчкара око Расѿковоѿ сѿола и оних око њеђа. Сам са собом ѿрича, надвирујући се ѿреко њих и између њих у оно иѿио је Расѿково ѿисаније.

МЕДОЈЕ: (Сам са собом)
Азззз – буукиии... и то... и то знам..

Окреће се ѿрема ѿублици. Сам са собом.

МЕДОЈЕ: Аз... аз... како оно беше!?

Враћа се ѿрема Расѿковом сѿолу. Надвирује се ка ѿублици.

МЕДОЈЕ: Буки!... Знам! К'о да је то нешто!
(Удара се ѿесницом у ѿруди од ѿноса)

Једини од свих ѿрисуѿних који је обраѿио ѿажњу на Медоја био је Дабислав.

Дабислав “осѿавља” девојчице и њихов вез и на корак-два ѿрилази Медоју. Посмаѿра ѿа искривљене ѿлаве, као “завирује” у њеђа с чудом. Па у ѿублику да “види” ѿо иѿио ѿледа Медоје, али он ѿамо ниѿиѿа “не види”. Слеже раменима и оѿеѿ зађледа у Медоја.

Медоје и даље усхићено и сав срећан ѿосмаѿра ѿублику. На мо-менѿе ѿресѿаје да се буса и маше рукама као да жели да ѿолеѿи од среће. Одушевљен је.

МЕДОЈЕ: Ја знам! Знам!

Дабислав му коначно ѿрилази. Хваѿа ѿа за руку. Још увек “зави-рује” у њеђа. Жели да му “ѿомођне”.

ДАБИСЛАВ: *(Забринуто)*
Азбуки, јел ти добро?...

МЕДОЈЕ: Јесте!...
(Према њублици)
Аззз буукаии...

ДАБИСЛАВ: Азбуки, јел си ти овдашњи?

МЕДОЈЕ: *(Поносно)*
Ја сам Растков ученик!

ДАБИСЛАВ: *(Као чуди се)*
Ти рече малопре да си ковач... знаш са мехом?

МЕДОЈЕ: *(Сав важан)*
То је тек најлакше!... Тешко је знати... Како оно беше!?...

Медоје жели да се врати до Расџиковоџ сџола. Али ѓа Дабислав држи за руку и неда му да мрдне.

ДАБИСЛАВ: Чек, чек, Азбуки...

МЕДОЈЕ: *(Одушевљено заџо иџо се сеџо)*
Азззбуукии...

ДАБИСЛАВ: *(Преврће очима)*
То ти је презиме?

МЕДОЈЕ: *(Збуњено)*
Ма, јок!...
(Хоће да се оџрѓне)

ДАБИСЛАВ: *(Чврсто ѓа држи)*
Чекај, с братом да расправим како му се зове ученик?

Дабислав ѓриводи Медоја Расџиковом сџолу. Изгледа “сџроџ” и “љуџиџи”. Жели да се “расџрави” са Расџиком око њеѓовоџ “ученика”:

ДАБИСЛАВ: *(“Званично”)*
Драги, мој брате! Да ли је ово твој ученик?... Он се хвали да јесте, а у исто време тврди да је ковач...

Расџико не обраћа ѓажњу на Дабислава, ни на оно иџо он ѓовори. А ни оџтали око Расџика. Сви као да одлично ѓознају ѓрироду и нарав Дабислава.

ДАБИСЛАВ: Биће ово тешко расправити... Домаћин је задубљен...

Расџислав ѓодиже ѓоѓлед ѓрема Дабиславу и Медоју.

РАСТИСЛАВ: Дабиславе, пусти га на миру... То је наш Медоје. Зар си га заборавио?

*Сад се Дабислав шерейски надвирује у Медоја, и цокће кроз зубе. А Медоје само климањем ѓлаве одобрава Расѿисављеве речи. Ра-
досѿан је.*

ДАБИСЛАВ: Ма, рек'о бих ја да је ово наш Медоје али он нешто друго...

МЕДОЈЕ: *(Весело)*
Медоје! Медоје!... Тако је!...

ДАБИСЛАВ: То људино!
(Пљеска ѓа ѿо леђима)
Што не кажеш!

МЕДОЈЕ: *(Весело)*
Ја сам ти, брате, Медоје... Научио сам!...

Дабислав ѓа ѿрекида. Поново ѓа вуче у сѿрану. Тихо му ѓовори, као у сѿроѿом ѿверену.

ДАБИСЛАВ: Ма, пусти то... Јел ти живо и здраво Добросав?

МЕДОЈЕ: Хвала Богу! Јесте! Удара чекињем на све стране!
Мене је пре неки дан...

ДАБИСЛАВ: *(Прекида ѓа)*
Ух, немој ми то говорити, ни мени с оцем није лако... Него, знаш шта...
(Привлачи још ближе Медоја)

МЕДОЈЕ: *(Тихо)*
Шта?

ДАБИСЛАВ: *(Тихо)*
Пије ли још?

МЕДОЈЕ: *(Тихо)*
Ко?

ДАБИСЛАВ: *(Несѿрѿљиво)*
Твој отац, Добросав.

МЕДОЈЕ: *(Гласно)*
Пије, јашта!...

Дабислав му брзо сѿавља шаку на усѿа. И осврће се да види да ли их је неко чуо о чему ѿричају. Иза њих је све ѿо сѿаром.

ДАБИСЛАВ: *(Тихо)*
Псстг... Још воли да помеша?

МЕДОЈЕ: (Тихо)
Ко?

ДАБИСЛАВ: Па, твој Добросав...

МЕДОЈЕ: (Ойећѝ гласно)
Јашта! Вино с медовином!

Дабислав га ойећѝ грати шаком за усѝа. Сад га сѝеже, али из одушевљења. Медоје гзуби ваздух. Цима главом уназад, не сме да корисѝи руке шако је вишесѝруко снажнији.

ДАБИСЛАВ: (Тихо, одушевљено)
То, брате!... А има ли искованог оружја код њега у ковачници!?

Медоје долази до ваздуха, пошѝо је Дабислав склонио обе шаке. Али се, сав ужаснућѝ његовим ѝићѝањем, обазире на све сѝране око себе.

Још увек, сви су занећѝ својим послѝом: Сада Макарије седи и ѝихо чѝѝа. Расѝко, Мирослав и Расѝислав слушају ѝажљиво. Јелена и Мара зашежу мале, округле ћерћефе (рамове од дрвећѝа) с ѝлаћѝном.

МЕДОЈЕ: (Уздѝше, ѝихо и пресѝрављено)
Како да ти кажем?

ДАБИСЛАВ: (Тихо и раздрагано)
Брате што ти је лов!... Знаш и сам...
(Пљеска га по рамену, жели да га ободри)

МЕДОЈЕ: (Тихо и ѝужно)
Знам, како не би' знао кад с керовима вијам ловину по планини.

ДАБИСЛАВ: (Тихо и фамилијарно)
Е, немој да си на крај срца... Скоро сам убио дивљет вепра!

МЕДОЈЕ: (Живље, као иза сна)
Ма немој!? Сам?...

ДАБИСЛАВ: (Занећѝо)
Сам самцит... Једним ударцем деснице!
(Показује руку)
... Крв је потоцима лила...
(Уздише)

МЕДОЈЕ: (У чуду)
Вепар није ни зен'о?

ДАБИСЛАВ: (Занећѝо)
Ни зен'о...

- МЕДОЈЕ: *(Наивно)*
Није стиг’о ни да квекне?
- ДАБИСЛАВ: *(Гледа га увређено)*
Док је био жив гроктао је да се гора тресла!
- МЕДОЈЕ: *(Наивно и весело)*
Скоро сам умлатио мотком дивље пресе! Било сисанче... ушло у крчевину... Квичало је, брате! Е, после на ражањ...
- ДАБИСЛАВ: *(Бесно)*
Будало!

Дабислав се бесно удаљава од Медоја. Повређене сујеѿе...

- МЕДОЈЕ: *(Наивно и болећиво)*
Што се љутиш?... Нећу више... Шта учини’!?
(Удара се ѿо челу)
А мог’о је бити вефрић, па вепар, па вепрода.

- ДАБИСЛАВ: *(Удара ноћом, издире се)*
Умукни једном!

Дабислав је разјарене сујеѿе. Изнервиран је Медојевом ѿричком. Сви их гледају изненађено.

Макарије им се обраћа.

- МАКАРИЈЕ: Смирење, дечице, смирење... Чему таштина, сине Дабиславе?... Зашто и ви не приђете и понешто научите?...

- ДАБИСЛАВ: *(Брзо и сналажљиво)*
Учимо, оче Макарије, учимо... Медоје и ја се преслишавамо...

Дабислав ѿказује рукама (и ћесѿом) Медоју да крене са “знањем”. Али Медоје само колуѿа очима – не зна о чему се ради? Дабислав маше рукама навише и “навија”, али Медоје само колуѿа очима и обазире се око себе.

- ДАБИСЛАВ: *(Изнервиран)*
Аззз...
(И маше рукама)

- МЕДОЈЕ: *(Са широким осмехом)*
Аззз...

Дабислав је радосѿан. И даље маше рукама и “навија”...

- МЕДОЈЕ: *(Понавља)*
Азззз...

Дабислав рукама и ѓлавом даје знак: “Не ѓо, оно друѓо!”, али Медоје је ујоран.

МЕДОЈЕ: (Понавља)
Азззз...

ДАБИСЛАВ: (Изнервиран јер му је досадило)
Бууукк!

МЕДОЈЕ: (Одушевљен, колико ѓа ѓрло носи)
Аззз–буу кккиии!...

Медоје је у еуфорији. Жели да ѓонови. Пресрећан је јер: зна!

МЕДОЈЕ: (Урла)
АААзззззз–ббуууккиии!...

Дабислав сѓавља ѓрсѓе у уши. Увија се од “болова”. Заѓим, смирује ѓа ѓесѓовима... Док Медоје узима даха за нови налеѓ своѓа “знања”...

Деца око Макарија су ѓажљиви слушаоци, а око Ане – везиље раде свој ѓосо... Када је Дабислав схваѓио да је Медоје још увек у своме налеѓу еуфорије сѓреман да изложи “знање” – Дабислав се “баца” на њеѓа (Медоја) и хваѓа ѓа обема шакама ѓреко усѓа, брзо му шаѓуће и смирује ѓа... Медоје се оѓима, колуѓајући очима. Тражи да дође до даха...

МЕДОЈЕ: Азззз...
(Сѓречен од Дабислава)

ДАБИСЛАВ: (Тихо)
Сјајно! Сјајно! Знаш то!...

Дабислав склања шаке с Медојевих усѓа. Медоје дубохо узима ваздух, ѓуним ѓлућима...

ДАБИСЛАВ: (Сѓроѓо)
Јеси ли ти мушко, човече!? Одговарај!

Медоје ѓледа збуњено у везиље, ѓа у своје ноѓе, ѓа у Дабислава.

МЕДОЈЕ: (Збуњен)
Овај... јее..ссаам!...

ДАБИСЛАВ: (Тихо, уноси му се у лице)
Знаш ли ти да жентурине не воле лов?

МЕДОЈЕ: (Збуњен)
Овај, ззз... наамм...

Дабислав се осврће да види како ѓрисуѓни реаѓују. Пошѓио иза њеѓа и Медоја нема ѓромена, сви су окренуѓи ономе шѓио раде.

Дабислав се обраћа уѓлашеном Медоју заверенички, кроз зубе.

ДАБИСЛАВ: Волиш ли га ти?!

МЕДОЈЕ: Шшшш... та?...

ДАБИСЛАВ: *(Још ѡише)*
Лов?!...

МЕДОЈЕ: Јјјј... ааштаа...

ДАБИСЛАВ: *(С великим олакишањем)*
Знао сам да си људина! Оди овамо...

Дабислав одушевљено ѡлеска Медоја ѡ рамену и одвлачи ѓа још даље од ѡрисујних – ка ѡзоришној рамѡи. Према Медоју Дабислав је сав у ѡверењу. Пребацѡ му руку ѡреко рамена. Још је ѡиши. Неразумљиво је шѡа ѡрича Медоју, али се види да ѓа убеђује.

Изненада, Медоје се извлачи исѡод Дабисављеве руке, скида је с рамена. Одкорачи од Дабислава. Као, сав је у чуду. Не може да верује у оно шѡо ѓа је Дабислав убеђивао.

МЕДОЈЕ: Бог с тобом!

ДАБИСЛАВ: *(С ѡрсѡом на усѡима)*
Ппсссттт!

МЕДОЈЕ: *(Тише, али одлучно)*
То више не чиним!, а јок! Прошли пут се цео двор диг'о на ноге!... Ууу, ма как'и!

ДАБИСЛАВ: *(Тихо)*
Кад си слаботиња па си призн'о.

МЕДОЈЕ: *(Повређеноѡ ѡноса)*
Призн'о би и ти да те је мој Добросав одр'о од батина к'о што је мене одр'о!

ДАБИСЛАВ: *(Помирљиво)*
Алали ти вера, кад си издрж'о и жив ост'о...

МЕДОЈЕ: *(Тужно)*
Био сам ти, брате, жив дран... Спас'о ме Растко...

ДАБИСЛАВ: *(Изненађено)*
Како!?

МЕДОЈЕ: *(Тужно)*
Рек'о да је он крив, а не ја и ти... Знаш и сам да с нама није био да вија лисице по шуми!...
(Љуѡишѡ Дабиславу)
То је теби пало на-ум!

ДАБИСЛАВ: Ух! За мало да дођем до лисичијих репова!... Није се дало...

- МЕДОЈЕ: *(Помирљиво)*
Да имадосмо боље керове...
- ДАБИСЛАВ: *(Као љубинији)*
Не каже се керови, него гоничи рупари... То су пси за лов на лисице!
- МЕДОЈЕ: *(Уморно)*
Што је било било је... ништа не ухватисмо...
- ДАБИСЛАВ: *(Бодро)*
Сад' ћемо!
- МЕДОЈЕ: *(Одлучно)*
Е, без мене... дао сам Растку реч! У лов с тобом никад више!... Сад учим...
- ДАБИСЛАВ: *(Као наивно)*
Зар ниси ковач?
- МЕДОЈЕ: *(Важно)*
Ма, како... ковач сав гарав к'о мој Добросав...
- ДАБИСЛАВ: *(Као наивно)*
Па, који посао?
- МЕДОЈЕ: *(Збуњено)*
Овај... овај...
(Чешка се њо глави)
Ово... послови...
- Медоје очајно гледа према групи ученика о. Макарија. Изненада, Дабислав као да се "сејшио" нечега сјасоносно.*
- ДАБИСЛАВ: Грбовничар!?
- МЕДОЈЕ: *(У чуду)*
Какав грба!?
- Дабислав и даље наставља да "погађа", улажући "најоре"...*
- ДАБИСЛАВ: *(Погађа)*
Ризничар!?
- МЕДОЈЕ: *(У чуду)*
Који, бре, ризавичар!?
- ДАБИСЛАВ: *(“Љубинији”)*
Па, шта си онда, човече!?
- Медоје се окреће у круг збуњено и очајно. Гледа на све сјране, као да изражи сјас. Чешка се њо глави.*
- МЕДОЈЕ: Ја сам... ја сам... овај...

Дабислав се изнада “сеііо” иіа Медоје жели да буде у свом живоіу и имііра шаком іо ваздуху (іанііомимом) іісање.

МЕДОЈЕ: (Среіан)
Писар!

ДАБИСЛАВ: (С олакшањем)
Ааа... тако значи!

Медоје од радосіи скида каіу с ѓлаве, баца је у вис.

Дабислав с “уважавањем” наново завирује у Медоја. А Медоје се исірсіо.

ДАБИСЛАВ: Види ти њега... Лепо, нема шта.

МАКАРИЈЕ: Децо... децо...

Дабислав и Медоје бацају іоѓледе у іравцу о. Макарија, іа се измичу іодаље од Расііковоѓ сііола. Дабислав се обраћа Медоју.

ДАБИСЛАВ: (Тихо)
А код кога ћеш бити писар кад научиш?

МЕДОЈЕ: (Тихо, у чуду)
Овде, а 'де би?

ДАБИСЛАВ: (Тихо, и он у “чуду”)
Ти!? Овде!?!...

Медоје се окреће иза леђа. Учинило му се да се Дабислав обраћа некоме иза његових леђа... Дабислав іоново у “чуду”.

ДАБИСЛАВ: Ти!?
(Држи ірсіі на усііима)

Медоје је већ на ивици сіірліења. Изѓледа љуі. Имііра Дабислава с ірсііом на усііима...

МЕДОЈЕ: Ја, а ко би други!?!...

Дабислав се окреће ірема дечаціма окуіљеним око Макарија... Па заііим іресамићено іосмаіра Медоја...

ДАБИСЛАВ: (Тихо и “іужно”)
Њих двојицу сам довео на двор, код стрица,
(Показује на Расііислава и Мирослава)
да изуче за писаре... Знаш, Медоје, овде је мањак писара... штета за тебе...

МЕДОЈЕ: (Очајан)
Ииии...

ДАБИСЛАВ: (Тужно)
Да сам знао да их не доводим овде...

МЕДОЈЕ: (Тужно)
Иии, да си знао, брате...

ДАБИСЛАВ: (Изненада)
Знам где ће бити посла за тебе!

МЕДОЈЕ: (Радосно)
'Де!?

Дабислав се клибери и лаžано окреће свој њалац ка Медоју, увијајући се њелом унајред ка њему; а њошом уназад њелом и њалцем ка својим ѓрудима...

МЕДОЈЕ: (Блисџа од среће)
Код тебе, брате!

ДАБИСЛАВ: (Весело)
Да, код мене, али
(Тужно)
није то лако, брате извести...

Дабислав изненада њада у свој суђени "ловачки сан". Дабислав ѓа "сања" њако њишо ѓа шајуће и кружи око исџреџаданоѓ Медоја, који држи у шакама и ѓужва своју кају. У исџо време, Медоје се окреће на њеџама око своје осе, ѓраџећи лице, ѓесџове и речи Дабисављове. Дабислав шајуће њишо, идући у круѓ око Медоја.

ДАБИСЛАВ: Е, Медоје, мој Медоје, да знаш само како је то лепо, каква је то дивота!...

МЕДОЈЕ: (Муца)
Шшш... тааа?

Али, Дабислав ниџи види Медоја, ниџи ѓа чује; већ насџавља свој "сан".

ДАБИСЛАВ? Ловачки рог! Ори се од Раче до Мајевице, од Мајевице до Романије!... Целе. Травунија зна да у лов иде Дабислав од Контроманића!... Цела Травунија све до пола Дукље!...С њиме јаше млади Горажад Хранић.. Јеси л' чуо за њега?...

МЕДОЈЕ: (Муца)
Ннн... ииссаам...

ДАБИСЛАВ: (Насџавља)
Јеси? Дабоме да јеси...

МЕДОЈЕ: (Муца)
Ннн... исаам, човече!

Дабислав занеџо насџавља свој "ловачки сан" с њоѓледом у висину. Кружи и даље око Медоја...

ДАБИСЛАВ: *(Насѿавља)*
Две године млађи од мене, за две главе виши...

МЕДОЈЕ: *(У чуду)*
Сачувај Боже! Колико је дете!?

ДАБИСЛАВ: *(Насѿавља, кружећи око Медоја)*
С њима јаше млад писар, Медоје...

МЕДОЈЕ: *(Одушевљено)*
То, брајѿе!
(Баца каѿу с ѳлаве и хваѿѿа је)

ДАБИСЛАВ: *(Насѿавља)*
Млад Медоје од...

МЕДОЈЕ: *(Збуњено)*
Од?...

ДАБИСЛАВ: *(Брзо, нервозно)*
Од?...
(Кружи око њеѳа)
где си рођен?...
(Кружи и даље)

МЕДОЈЕ: Овде, у селу, море!

Дабислав ѿоѿѿѿује кружећи око Медоја. Нервозан је...

ДАБИСЛАВ: Како се зове, главоњо!?

МЕДОЈЕ: *(Брзо)*
Дежева, брате!

ДАБИСЛАВ: *(Насѿавља, кружећи око Медоја)*
Млад Медоје од равне Дежеве...

МЕДОЈЕ: *(Раздрађано ѳа ѿрекида)*
Има, море, и брда! А има и долина!

Дабислав муњевѿѿо сѿѿаје са својим ходом око Медоја. Медоје се укочѿо од сѿѿраха – не зна иѿѿа је разлоѳ? Дабислав ѳа фиксира као змија жабу.

ДАБИСЛАВ: *(Брзо, хваѿѿа ѳа за руку)*
Мој си писар!?

МЕДОЈЕ: *(Пресрећан)*
Твој!

ДАБИСЛАВ: Идеш самном у Травунију.

МЕДОЈЕ: Идем!!

ДАБИСЛАВ: Оди овамо...
(Измиче ѓа)

Обојица се измичу још даље од присућих у овој просћорији... Нећшо ћућоре. Дабислав ѓа наћовара. А Медоје, климањем ѓлаве, ћоћврћује доћовор с њиме.

МЕДОЈЕ: (Забринућо)
Само да не сазнају, брате?...

ДАБИСЛАВ: (Самоуверено)
Неће, ако им ти не кажеш... Наместићу да они буду криви...
(Показује руком на Расћислава и Мирослава)

Дабислав за ћренућак засћаје. (Овоћа ћућа заисћа не симулира ћућину). Љућ је јер од овоћа, шћо ћланира с Медојем, зависи усћех њећовоћ лова! Хваћа Медоја за ћруди. Обраћа му се ћућићо, кроз зубе, брзо и озбиљно.

ДАБИСЛАВ: Немој само, писару мој, да Растко сазна! Готово је с тобом! Ја ћу се побринути да нестанеш!

Медоје се сћреса од Дабисављевоћ захваћа. И он види да је враћ однео шалу с Дабиславом. Муца.

МЕДОЈЕ: Беж'... који ти је андрак?

ДАБИСЛАВ: Само ако издаш!

МЕДОЈЕ: (Буса се у ћруди)
Ја!? Никад. Овде куца срце од... овај... ааззз...

Промена сцене: *Улази собарица у просћорију и обраћа се Ани.*

СОБАРИЦА: Госпоћо, вечера је постављена...

АНА: (Раздраћано)
Децо, како време лети! Оче Макарије, благословите нам хлеб Господњи и наше младе роћаке пристигле у наш дом.

Сви лаћано наћућићају ову дневну просћорију на двору. Предводи их Ана...

Медоје иде сћоро. На крају је оних који наћућићају просћорију...

Свећла на сцени се лаћано ћасе.

Медоје се окреће ћрема ћублици. И ћрићрчава (наћло) рамћи. Има свој монолоћ, обраћа се ћублици.

МЕДОЈЕ: *(Монолоѿ)*
 Пази ти шпицлова!... Да не кажем Растку! Е, имам да кажем! Све!... Зар ја то да прећутим!? Медоје син Добросава ковача!?...

Брзо се окреће и ѿрисиѿже ѿоследње на изласку из ѿросѿорије.
Али, нагло засѿјаје. Као да се нечеѿа сеѿѿио... Поново ѿриѿрчава рамѿи. Обраћа се ѿублици.

МЕДОЈЕ: *(Монолоѿ)*
 Ал' не одма'! И... хиихии...
(Поскакује)
 Малчице да причекам! Мало да и ја будем писар!
 Само мало! Аззз.. овај... како оно беше!?! Ма, иди с милим богом!
(Баца каѿу у вис)

Иза ѿеѿових леђа ѿојављује се Расѿко.

РАТКО: Где си, Медоје? Шта чекаш, да прође молитва, па да онда вечераш!?

МЕДОЈЕ: *(Весело)*
 Идем, ваше благорође! Стижем!
(Жури ѿоскакујући ѿрема враѿѿима)

Расѿко и Медоје излазе са сцене.

Затѿамњење.

СЦЕНА 6

*Дан. У двору Великог жујана Немање. (Соба у којој коначи при-
стигло младо племићво. Браћа и сестре Расика Немањића).*

*Два ђажа је расиремају за ђосије. Прејаквају бађаже пристиглих
ђосијију: ваде из торби ђуиничке ствари. Усиуји се помало шеђаче.
Гестиовима имииирају ђосиодаре...*

(Атмосфера: слуге иза леђа ђосиодаревих).

ПРВИ ПАЖ: *(Уздише)*
Тако је досадно овде! Ни забаве!...

ДРУГИ ПАЖ: Ни балова!

ПРВИ ПАЖ: Како је племство на Епирском двору, само да знају
овде...

*Други ђаж кревели се исјред ождедала. Извадио је женске хаљине
принцега. Увија се и врска док ђовори.*

ДРУГИ ПАЖ: Овде ти је права рашка сељачија... Ах, моје дивне
солунске успомене!... Заплакају! Само кад се сетим
мојих лепих сусрета с отменом господом грчком!

Први ђаж одгурује Другог ђажа, и прекида га у причи.

*Први ђаж стијаје исјред великог ождедала и брзо пред њим мења
неколико огријача из дечачких ђуинучких бађажа...*

ПРВИ ПАЖ: *(Дружом ђажу)*
Погледај ову племениташку фигуру у огледалу!
Дивим јој се!

ДРУГИ ПАЖ: *(Врскајући)*
Као с дуждевог двора!

ПРВИ ПАЖ: Е, сад је замисли на оном младом овчару из... како
оно беше?...

ДРУГИ ПАЖ: Зете!

ПРВИ ПАЖ: Е, из Зете!...

ДРУГИ ПАЖ: *(Врскајући)*
Прави, мали неопрани јарац!

Промена сцене: *Враица од собе оиварају се с ипреском. Унуиђра
уиада Дабислав са својим "иисаром" Медојем! Пажеви су ужас-
нуиши. Заиечени ипред ождедалом и шуђом ђардеробом ипреко својих
одела.*

Ужас је заледио ѡажеве. Они зевају широм оѡворених усѡа. Са себе не скидају ѡуђе одело. Њихова ѡарализа је ѡоѡѡуна.

Дабислав који је уѡао у собу збоѡ “својих коњића” – ѡризор у коме су ѡажеви били са оѡрѡачима њеѡове браће изузетно ѡа је “ѡоѡалио”.

ДАБИСЛАВ: *(Бесно)*
Раге једне!

ПАЖЕВИ: *(У један ѡлас)*
Нисмо!... Милост...

ДАБИСЛАВ: *(Још бешиње)*
Шта нисте! Крађа...

МЕДОЈЕ: *(Збуњено)*
Ваша, овај, есенцијо.. није сирће, како оно...

ДАБИСЛАВ: *(Бесно Медоју)*
Не офирај се мамлазе пред њима! Сутра ће Грчка да прича како Дабислав Контроманић има неписменог писара!

МЕДОЈЕ: *(Шири руке, ѡледа у вис)*
Умало да сам себи срушим каријеру!

ПАЖЕВИ: *(Ужаснуѡи у један ѡлас)*
Нисмо ми Грци! Ми смо српска сиротиња из околне Солуна!

ДАБИСЛАВ: *(Бесно)*
А, грчки знате да говорите!?

ПАЖЕВИ: *(У један ѡлас)*
Случајно!

МЕДОЈЕ: *(Гласно)*
Е, јесу ови Грци старе варалице, кад се пре сетише!
С језиком би надгорњали и моју баба Перунику!

Дабислав се ѡење на сѡолицу. У руци држи мали, краѡки јахаћи корбачић. Позива њиме Друѡоѡ ѡажа да ѡриђе сѡолицу; ѡри ѡом луѡка корбачићем о сару чизме.

ДАБИСЛАВ: Приђи дер, лепо доро...

ДРУГИ ПАЖ: *(Очајан)*
Милост! Ништа од јутрос нисам ставио у уста.

ДАБИСЛАВ: *(Ошѡро)*
Куш, дороњо! ’Де си вид’о да коњи причају!?

МЕДОЈЕ: *(Званично, да би био “паметнији” због оне грешке око каријере)*
 Моја баба Перуника глагоља да коњи говоре. Вели да је био некакав цар који је им’о крилатог коња, пет ћери и јед...

ДАБИСЛАВ: *(Бесно)*
 Не баљезгај! То је бајка! Јаши! Чека нас лов!

МЕДОЈЕ: *(Обраћа се Дабиславу)*
 Има л’ коња који говоре ил’ нема? Моја баба Перуника вели...

ДАБИСЛАВ: *(Бесно ја прекида)*
 ’Оћеш ли да будеш писар ил’ да тражим Перунику!?!...

*Тај ипренушак њиховог дијалога и нејажње – йокушао је да иско-
 рисиши Први йаж йошрчавиши ка врайшима.*

ДАБИСЛАВ: Држ’га! Побеже ти зеленко!

*Медоје се исиречио на врайшима собе: раскречених ногу и раширених
 руку, као ѓолман (йри йеналу).*

МЕДОЈЕ: *(Помало уйлашен)*
 О, ..ооо...Миран, сс... тани...
(Исштура йрема йажу руке)

*Први йаж сйаје. Не мрда. И не брани се. Медоје ѓледа у њеѓа
 исколачених очију. Исшйи йакав йоѓлед је уйрављен и йрема “ја-
 хачу” Дабиславу који је на кркачема своѓ “коњића”.*

МЕДОЈЕ: *(Муца)*
 Зе... ее... ленко... ’де су ти... ууу... зее... зенгије?

ПРВИ ПАЖ: *(Молећиво)*
 Ја нисам Зеленко, ја се зовем Јоргас...

МЕДОЈЕ: *(Збуњено)*
 Овај, јјооо... рго... ваанеее, ммм. ооојјј ззееле...
 нии! Видиш да си зеленко!...

ПРВИ ПАЖ: *(Очајно)*
 Нисам!

МЕДОЈЕ: *(Ошйиро)*
 Јеси!

ПРВИ ПАЖ: *(Снажније)*
 Нисам! И готово!

Дабислав са своѓа “коњића” довикује Медоју.

ДАБИСЛАВ: Узми му исказ! Ко зна ко је он!?

Друџи ѿаж сѿење и јечи ѿод Дабиславом.

*Медоје, као ѿрави “ѿисар” у ваздуху једном руком ѿридржава ѿа-
ѿир, а друџом ѿише ѿо ваздуху.*

МЕДОЈЕ: (Званично)

Како се зовеш?!

*Први ѿаж оклева, џледајући како Дабислав виѿла своџ “коњића”
све у круџ ѿо соби. Први ѿаж ѿосмаѿира очајно Друџоџ ѿажа који
сѿење и јечи исѿод Дабислава.*

МЕДОЈЕ: (Као ѿисар, ошѿро)

Питам, како се зовеш!?!

ПРВИ ПАЖ: (Муца)

Јјооо... рргаасс...

МЕДОЈЕ: (Ошѿро, “ѿисарски”)

Ето видиш! Зовеш се Зеленко!... Моја баба Перу-
ника, има башту и у башти клупу и на клупи
четку!... Ааа...

(Изненада се збуњује)

Ааа, све је то испод јоргована зеленог! Значи! Ти си
Зеленко!

*Први ѿаж је “слуђен” узјаханим друџом и ѿресѿрављен ѿиме, а
ѿишо ће се и њему догодиѿи. Не зна ѿѿа ће с џлавом – клима
нейовезано...*

ПРВИ ПАЖ: (Ужаснуѿи)

Нее... Јее...

*Дабислав, једноџ моменѿа, док виѿла на кркачама Друџоџ ѿажа,
вади исѿод своџ краѿкоџ кафѿианчића “ловачки роџ” (мали ку-
хињски левак) и дува у њеџа ѿозивајући у “лов”. Показује Медоју,
неџде кроз ѿрозор, џде је “јелен” коџа ѿреба “уловиѿи”.*

ДАБИСЛАВ: (Кличе)

Види Медоје! Јелена с роговима к’о млади борови.

МЕДОЈЕ: (Зайањено)

Благорође! Одакле ти левак!? Исти к’о у моје баба
Перунике!?

ДАБИСЛАВ: (Разочарано и бесно)

Доста ми је твоје Перунике! Ово је ловачки рог!
Отпуштен си!

МЕДОЈЕ: (Зайањено)

Зар ја!?

ДАБИСЛАВ: (С “коња”)
Ти!... Тражим другог писара!

МЕДОЈЕ: (Скачући на кркаче Првом ђажу)
Брже Зеленко! Изгуби’ пос’о!!

Али, како је Медоје нешто виши од све деце, ђа и од ђажева, и крунији, Први ђаж, у силном налету Медоја на његова леђа, ђада ђод шеретом на ђод собе...

Промена сцене: (Појава Расџка) Да ли због Дабисављевог “рога” или из других разлога – на вратима собе ђојављује се Расџко.

Дабислав “слеће” с кркача Другог ђажа. Први ђаж скаче с ђода, заједно с Медојем, и, сва тројица: Први и Други ђаж и Медоје – беже ђоред Расџка кроз врата нађоле.

Расџко стоји у месџу, уђорно и мирно ђосмађрајући шџа ради Дабислав?

Дабислав је био збуњен, али само на самом ђочетџку овог не ђријатног сусретџа ђо њега. Брзо се Дабислав сналази. Стојаје ђред огледало. Огледа се. Зализује косу. Заџеже и доводи своје одело у ред... Прави се да не ђримаџује Расџка... Окреће се и из ђуџничког баџажа вади неке сиџнице. Док их “разгледа” ђући се, као нечим или њиховим изгледом није “задовољан”.

Вади из баџажа беретџку у боџи. Беретџ (венџијанац) има краџко ђауново ђеро, са сџране, до обода. Стојаје, с њоме на глџави, ђред огледалом.

Дабислав је задовољан својим изгледом, са беретџом на глџави, ис ђред огледала... Још увек не “ђримаџује” Расџка... Звиждуће ис ђред огледала.

Расџко му се ђрви обраћа.

РАСТКО: Господине и брате, мислим да ваше понашање није достојно једног племића који држи до части.

Дабислав се још увек огледа, “ђосмађрајући” анфас и ђрофил свог лика у огледалу... Али “даје” одгвор “увређене” особе; сав је џеађралан.

ДАБИСЛАВ: Уважени, многопоштовани брате и – часни домаћине. Да ли ове ваше речи треба да схватим као личну или увреду целог мог дома!?
(И даље се огледа)

РАСТКО: (Суво)
Због чега мешате, млади господине, своје часне родитеље с вашим обесним понашањем. И то у дому великог жупана?

ДАБИСЛАВ: *(Као увређен и зачуђен)*
О, господине брате! Зар не знате ко се све налази у
вашем цењеном дому?!

РАТКО: Мени није познато... Изволите рећи?

Дабислав “кокејино” око сџола, о једном обрвом ѿодиђнуџом, ѿалцем десне руке заденуџим за ивицу кафџанчеџа, док је леву руку забацио за леђа. Тако, као сав званичан – шеђка док џовори са Расџиком... Ошеже са одђовором на Расџиково ѿиђање.

ДАБИСЛАВ: Ооо... како да вам кажем?

РАТКО: *(Мирно)*

Ви сте, брате мој, примерни син Вукдрага Контро-
маниђа и свакако ће те ређи...

*Док Дабислав ошеже с одђовором, шеђкајуђи се око сџола – ѿри-
меџио је левак (свој бачени “рођ”) на ѿоду. Гледа у Расџика. Од-
ђовара му, а нођом џура левак ѿод сџолњака...*

ДАБИСЛАВ: Аааллиии... ствар је... доиста деееликатна...

РАТКО: Ил’ ствар није толико важна, драги брате, ил’ вам
недостаје храбрости да је кажете...

*Дабислава џек сада овакав Расџиков одђовор ѿођађа. Ван себе је од
беса, Поскочио је у месџу.*

ДАБИСЛАВ: Грчки смиџгузи који служе у вашем дому, обичне
су лопуже!!!

РАТКО: *(Узбуђено)*

О–хо! То је озбиљна оптужба! За коју морате
имати сведока!

ДАБИСЛАВ: И имам! Ваш штиђеник.. Онај... хођу ређи...

РАТКО: Који?...

ДАБИСЛАВ: *(Нервозно)*

Сав је гарав, као да је из ковачнице изиш’о... и глуп
је к’о ноћ...

РАТКО: *(Са смешком)*

Медоје! Добричина једна...

ДАБИСЛАВ: Е, он!

РАТКО: И?

ДАБИСЛАВ: С њим сам био у друштву, кад сам ушао у собу где...

РАТКО: Ви, паметан, били сте у друштву са неким ко је глуп
к’о ноћ!?

ДАБИСЛАВ: *(Бесно)*

То је увреда! Тражим задовољење!

Расіко вади, исіод ѿелерине, ѿоруку добијену од Вукдрага Коніроманића, са двора из Травуније...

РАСТКО: *(Смирено)*

О томе, касније! Сад имам обавезу да вам уручим поздраве од вашег поштованог оца, а мога стрица Вукдрага Контротоманића. Али, то није све!

ДАБИСЛАВ: *(Узрујан)*

О чему се ради?!

РАСТКО:

Добио сами га на Ибру. Пред'о ми га је поклицар Стрмац. Има лични печатњак твог господина оца, Вукдрага!

Расіко ѿоказује Дабиславу свиѿак/ѿоруку (у облику) савијене ѿрубе, са великим ѿечайом у воску, и с ѿаніљиком окол... Дабислав ѿружа руку да ѿрихвѿи свиѿак.

РАСТКО:

Не. На моје је име стигло, али ћу га с вама, драги брате, са задовољством прочитати.
(Размојѿава ѿа ѿред њим)
Немате ништа против?

ДАБИСЛАВ:

(С ѿремом)
Ја!?...А... не, не...

Расіко ћуѿећи чииа ѿоруку – ѿољедом ѿраѿи исіисане редове. Дабислав је несіриљив. Поцуѿује.

РАСТКО:

Дакле, ево, одавде... Пошто су претходни редови личне природе, одавде важи за вас, цењени брате!

Расіко ѿочиње да чииа Дабиславу део ѿоруке коју је добио од своѿа сірица, а која се ѿиче ѿонашава Дабислава Коніроманића.

РАСТКО:

(Чииа)
“...А будући да ми је најмлађи син врло живе и несталне природе. Склон је ненаданим поступцима који често могу да доведу у питање и животе деце око њега.
... Стога, треба га, драго моје дете Немањина пчело, причувати тамо код вас, у Расу... Од његове незајажљиве страсти која се зове: лов!”

Док му Расіко чииа Дабислав колуѿа очима. Гесіѿулира лицем и ѿелом. Окреће леђа. Хвѿи се за ѿлаву...

РАТКО: *(Наѿлас, за себе)*
 А, то нисам знао!
(Насѿавља са чѿѿањем)
 “Уколико будеш приметѿо, благо твоме стрицу, а ти одмах...”

*Дабислав (једноѿ моменѿа) нервозно ѿрекида Расѿково чѿѿање...
 Дабислав је врло узбуђен и љѿѿ.*

ДАБИСЛАВ: Брига мог господина оца је недопустива! Не желим више да слушаѿ изливе старачких суза!

РАТКО: *(Крајње озбиљан)*
 Али, ја вас молим, брате, да ствар честито и по Богу приведемо крају...

ДАБИСЛАВ: *(Ошѿро и надмено)*
 Нема ту шта да се приводи крају!... Захтевам да вадите мазију!

РАТКО: *(У чуду)*
 Због чега!?!

ДАБИСЛАВ: *(Надмено)*
 Да би сте доказали личну и невиност ваше послуге!!

РАТКО: *(У чуду)*
 Да вадим потковицу из кључале воде да бих доказао...

ДАБИСЛАВ: *(Прекида ѿа)*
 Да! И тиме докажете невиност, вашу и ваше послуге!

РАТКО: *(Помирљиво)*
 Добро, ако ће то да учини сређнијим мога брата, заклетву полажем на Светом Писму...

ДАБИСЛАВ: *(Прекида ѿа)*
 На Светом Писму!? Па свака кукавица положи руку на књигу!

РАТКО: *(Већ озбиљан)*
 Ви не знате шта говорите! Њена светост обавезује у целом цивилизованом свету!...

ДАБИСЛАВ: *(Прекида ѿа)*
 То је обична књига!...

Расѿко ѿа ѿрекида. И ѿрилази му ближе.

РАСТКО: То није обична књига! То је реч Господња стигла и до нас Срба! И има облик књиге!

Дабислав је сиреман за свађу. Он “ваџрено” шумачи вађење мазије...

ДАБИСЛАВ: Не! То је за мене књига! Вађење мазије је истина! Ако извадиш потковицу, без опекотина, из кључале воде ти говориш истину! Све остало је лаж...

РАСТКО: То је робовање паганији! Ми смо са културним народима заједно...

ДАБИСЛАВ: *(Прекида га)*
Ах, а то су Угри и ови ваши, од Солуна, који олакшавају наше пртљаге!?

РАСТКО: Пазите шта говорите!

ДАБИСЛАВ: Хтели су да нас покраду!

У једном моменџу Расџко га хваџа за уво. То је џако изненада – да је Дабислав ужаснуџ.

РАСТКО: *(Љуџиџиџо)*
Као и за сваког јеретика! Ни за вас, брате, нема лека!
(Извлачи га за уво, најоље из собе)

Дабислав се “коџрца”, али је џринуђен да хода за Расџком. Кређу се сџоро ка враџима... Дабислав сџење.

ДАБИСЛАВ: Изазивам вас на двобој! Јоој!... Изаберите оружје!... Јооој!... Дужан сам да вас упозорим! Добро... владам мачем!...

РАСТКО: Прилично сте, брате, заражени паганијом!... Олако просипање крви брата својега јесте главна особина безбожника!...

Идуђи ка враџима: Расџко џомирљиво – али и даље држи Дабислава за уво.

ДАБИСЛАВ: *(Очајно)*
Јоојј! Боли!... Ссс...трина!... Госпођо... Ана!... Ух, боли!...

РАСТКО: Да ли то, мој брат, тражи секуданте за двобој!?

ДАБИСЛАВ: Нее!... Боли!

Излазе заџоље: Расџко “води” Дабислава за уво.

Заџамњење.

СЦЕНА 7

Дан. Појодне. У двору Великоѿ жуѿана Немање.

Просѿорија: исѿиа као у ѿреѿходној сцени.

У њој седе и већају о ѿлемићкој часѿи; Расѿислав, Мирослав, Дабислав и Дабисављевоѿ ѿисар” Медоје.

Дабислав на ѿлави има свој ѿрилично накривљени, на једну сѿрану, бере, с ѿауновим ѿерцеѿом. Исѿод њеѿовоѿ береа ѿровирује комад беле свиле, која му ѿѿѿиуно обавија једно ухо.

Друшѿиво ѿринчева се ѿѿрилично дало у ѿричу. И о “часѿи” (врло важно) већају...

Расѿислав, ѿринц из Зеѿе, је најљући. Њеѿов ѿнос је ѿовређен.

РАСТИСЛАВ: Ауу! Кака ѿвреда! И то ће!? Но, ође!... Ааа, то ће само крр’ спрат’!...

(Према Дабиславу)

Ааа, чули, а ?...

Дабислав седе сав смеран, као снаша. Тих је и ѿѿружен. Једино у коѿа сме да ѿѿгледа јесѿе “њеѿов ѿисар” Медоје. Дабислав ѿихо.

ДАБИСЛАВ: Чух... Ево ти и сведока...

(Показује на Медоја)

Чули смо да су рекли: “К’о млад јарац” и једва се сетише да је тај јарац из Зете...

МЕДОЈЕ: *(Прекида ѿа)*

Рекох ти ја, имал’ коња који говоре? Ил’ нема? Моја баба Перуника...

МИРОСЛАВ: *(У чуду)*

Коњи који говоре!?

Расѿислав скаче у бесу ѿрема Дабиславу и Медоју. Љуѿ је као рис. Како се Расѿислав ѿриближи Дабиславу, Дабислав се измиче јер – случајно: Расѿислав завирује у онај бели ѿвез који извирује исѿод Дабисављевоѿ береа. Дабислав му сѿално окреће оно здраво ухо...

Расѿислав (као да завирује) у Дабислава – обраћа му се бесно.

РАСТИСЛАВ: Јарац, јел’!... Крр’ ће то спрат’!... Ђе су ти Јелини да им се глава накимит!

МЕДОЈЕ: *(Муца)*

Моо... јаа... баба... Перуника...

Расѿислав се окомио, и даље разјарен, на Медоја који се скуѿио...

РАСТИСЛАВ: Ђе је та баба, бабо себарска!?

Када је, коначно, Дабислав схватио да је ђаво однео сваку шалу са (бесним) Расџиславом, који (као бесни виџез Орландо) може, за-слейљен, да крене и на своје пријатеље и на браћу – он је (брже боље) измислио масну лаж.

ДАБИСЛАВ: (Брзо)

Тражио сам од нашег брата Растка да Грци, због нанете увреде, ваде мазију!

Сви погледаше у чуду Дабислава. Расџислав му приђе – Дабислав окреће, ојей, здраво ухо...

МИРОСЛАВ: И?!?...

ДАБИСЛАВ: (Брзо)

Пристао је...

Медоје је забринуџ за судбину џажева. Жели да им џомоџне.

МЕДОЈЕ: Моја баба Перуника зна гатку за мазију! Извадиш руку из кључале воде! И ништа! К'о да у њу није ни турена!...

Дабислав брзо прилази Медоју. (Користи сашиџавање Мирослава и Расџислава. И њихово незадовољство Медојем) И Дабислав је љуџи на Медоја. Обраћа се Медоју џихо, бесно, кроз зубе...

ДАБИСЛАВ: Рушиш ми углед главоњо. Коначно ћу те отпу-стити...

МЕДОЈЕ: (Тужно)

Сиротиња је то грчка, ваше благорође, а и моја баба к'о да је ушла у мене!

ДАБИСЛАВ: Ђут! Онеми!

Док Медоје цуџка око љуџоџа Дабислава, који има џроблема да (увек) окрене здраво ухо Расџиславу... Расџислав никако да се смири. Почиње да наџађа своју “џужну судбину” кад се враџи својима... Хода около очајан. Лица забаченоџ у вис... као да боџоради.

РАСТИСЛАВ: Ђе ћу својима на очи изаћ. Преда ме ће исходит Вукан, мој господин отац... “А како је сине било тамо у Рашкуу?! А?” ... Шта да му речем?!... Бачи, оцо Раце! Јелини им коло воде!... И ете ти крви до кољена!

МЕДОЈЕ: (Весело)

Јок!, ваше благорође. Може то лепо да се каже: “Оче. Грци су старе варалице! Рекли су ми да смрдим на прчетину!”

(Медоје се клибери – а онда се скаменио)

Три браіа (іри крвна рођака) зледају за као да ће за ірозуіаііи!
(Прави мали “Сицилијанци”!) Нагло скачу вадећи, ісїод кафіан-
чић, ножиће/іерорезе и – крећу на несрећноз Медоја! Медоје де
ужаснуї.

Медоје іокушава да их око сїола завара и іобезне на враіа. Али,
једино му је у іом млаіењау, сїао ћеіеуи с злаве (овчарска каїа).

Тројица браће за лажано оїкољавају, моїрећи на враіа да им не
іобезне. Медоде је іззубљен, очајан. Муца.

МЕДОЈЕ: Шшш... тааа...ссс... ааам... т...ти Боже, ззз... ггг...
рееешшиио?

Промена сцене: (Појава іринцезе Јелене) Јелена улеће у іросіоріју
весело и раздражано. И ііме, сасвим случајно, сїашава Медоја
іешихких іоследица. (Медоје оіаје и даље с њима; весело изгледа,
као да ниііа није било!)

Ана је іослала Јелену да зовне дечаке на обед. Али, када је Јелена
угледала Дабислава одмах је заборавила на обавезу...

Расіислав муњевиіо враћа свој іерорез іод кафіанчић, іііо чине
и друга двојица браће. Расіислав им даје знак да ћуіе, јер је
ірисуїна Јелена. Насїаје ірава мала “сицилијанска завера” ћу-
іања.

РАСТИСЛАВ: (Гледа у вис)
Какав диван дан!
(Звиждуће)

ДАБИСЛАВ: (Гледа око себе)
Баш је предиван!
(И он звиждуће)

МЕДОЈЕ: (И он зледа, али не звждуће)
Може бити, ваше благорође... мада има облачине...

Браћа сїежу зубе и іречају се на Медоја, али Медоју је іу Јелена.

ЈЕЛЕНА: Јел то најновија мода!?

Јелена іоказује на белу іиканину која вири Дабиславу ісїод береа.

ДАБИСЛАВ: Ово!?... Аха, јесте... Да!

ЈЕЛЕНА: Кад си сазнао!?

ДАБИСЛАВ: Овај... јутрос.. па да, јутрос..

ЈЕЛЕНА: Јутрос!? Од кога!?

ДАБИСЛАВ: Како, од кога!?
(Већ је љуї)

ЈЕЛЕНА: Па, неко ти је рекао за њу, или си је на неком видео па си и ти тако украсио свој бере? Лепо ти стоји... као Венецијанцу...
(Смешка се)

МИРОСЛАВ: (Љубоморно)
Јесте, к'о права фрајла с дуждевог двора! Само му фали минђуша!

МЕДОЈЕ: (Весело)
Добио је минђушу од...

Дабислав се бесно баца на Медоја. Медоје узмиче уилашено.

ДАБИСЛАВ: Завежи већ једном!

Затим се Дабислав обраћа надмено Мирославу неможавиши да оштрији.

ДАБИСЛАВ: (Мирославу)
Ако ме још једном увредите, млади господине, дужан сам да вас упозорим да добро владам мачем...

Медоје прекида Дабислава удворички, срдечно, због оног мало-пређашњег исјада.

МЕДОЈЕ: Што не рекосте, ваше благородје? Ја би' вас из праћке научио!... Кол'ко сврака јоколо има! Само да знате!

Једино се смеју Јелена и Медоје. Сва штри брашна колушају очима од беса и љушчио одмеравају Медоја. Медоје се клибери и – лагано прилази леђима ка излазу из собе...

Промена сцене: (Појава Димирија, надљедника жујанових шорова) Таман је Медоје леђима дохватио враша – кад преко њега (снажно га гурнувши назад у собу) ујада Димирије, надљедник жујанових шорова.

Димирије изгледа избезумљено. У белим је себарским лажигама. Прегрнућ је овчар-кабаницом. На глави му је шубара, а у руци велики овчарски шшај/мочуџа.

ДИМИТИЈЕ: Вуци! Вуци! Господару! Вуци изједоше!

РАСТИСЛАВ: (С лицем у вис)
А ће?!

МИРОСЛАВ: Мора да је ту негде...

ЈЕЛЕНА: (Уилашено)
Јао, стрина! Вуци
(Ишрчава, али се враћа)
Стрина вас је звала на ручак
(Поново ишрчава)

- ЈЕЛЕНА: (Оїейі се враћа)
 И тебе Медоје.
 (їоїшом, дефиниїивно одлази)
- ДИМИТРИЈЕ: (Гледа око себе избеумљено)
 ’Де је господар!?
- РАСТИСЛАВ: (С їоїгледом у вис)
 Е, стари, нема ти ође никог до нас сами’, а курјаке
 ћемо избит’ док прече посвршимо!
- Димиїрије “леїи” у круї. Не зна їде їлавом “удара”. Виїла оном
 мойшом.*
- ДИМИТРИЈЕ: Јао, мени! Нема господара! Са Рогозне ударили
 вуци! Са Рогозне све до Дојевића! Јооїїїї!
- РАСТИСЛАВ: Е, вала ти је тако, о вуцима после!
 (Окреће їлаву)
- ДИМИТРИЈЕ: (Насїавља очаїно)
 С Јошанице до Дежевских брда! Јооїїїї! Ибар воду
 прегазише на Крњине ударише! Јооїїїї!
- РАСТИСЛАВ: (Прекидајућа їа)
 Има л’ їе ко да и’ спрјечи у томе!?
- ДИМИТРИЈЕ: (Насїавља)
 Оооїїї! Своїборе и Дуга Пољано црни ли сте од
 вучјег накота! Јооїїїї!
 (Исїрчава наїоље)
- РАСТИСЛАВ: (Замишљено)
 Е, мог’о сам мрет’ а ово не виђет’! Да се људи
 ’вол’ко плаше курјака!?
- МЕДОЈЕ: (Узбуђено)
 Морамо наћи Растка! Није даље од Петрове цркве!
- Дабислав изненада скаче на сїолицу. Подиже руке у вис од среће.
 Виче.*
- ДАБИСЛАВ: Лов! Лов!
- МИРОСЛАВ,
 РАСТИСЛАВ
 и МЕДОЈЕ: (У їлас)
 Какав лов!?
- ДАБИСЛАВ: Лов на вукове! Лов!
 (Скаче са сїолице)

- МЕДОЈЕ: *(Тихо)*
Али, ваше благорође, то су чопори... опасно је...
- ДАБИСЛАВ: Тим боље! Сад је прилика да се прославимо!
- РАСТИСЛАВ: Господине, рођаче, заборавили сте на нашу част.
- ДАБИСЛАВ: *(У чуду)*
Какву част!?
- РАСТИСЛАВ: *(Љућитио)*
Увреду коју смо овде претрпели од стране Расткових собара! Ту увреду само мазија може спрат'!
- МЕДОЈЕ: *(Очајно)*
Морамо наћи Растка!
- ДАБИСЛАВ: Медоје је, то с Грцима, претер'о... нас чека лов...
- МЕДОЈЕ: Ништа ја нисам претер'о! Ваше благорође је јахало коњића!
- РАСТИСЛАВ: *(Бесно гледа у Дабислава)*
Због лажи ја би' мог'о да изазовем на двобој!
- МИРОСЛАВ: Мир браћо! Мир! Лов на вукове је најбољи избор! Сместа кренимо!
- ДАБИСЛАВ: *(Ван собе)*
Живео лов!

Сви нагло њлазе из ѡпросѡрије. Уз веселе ѡкликѡе Дабислав, с леђа, хваѡа за враѡи Медоја и ѓура ѓа исѡред себе на враѡа.

ДАБИСЛАВ: Писару мој! Ти знаш 'де Добросав откива мачеве и шиљи стреле! Води нас тамо. Што пре!

МЕДОЈЕ: *(Очајно)*
Јоојјј! Одраће ме кад сазна!

ДАБИСЛАВ: Кушш! Жртвуј се за каријеру!

И њих двојица излазе, на крају, са сценѡе.

Сцена осѡјаје у лаганом ѡлумраку. Сцена је ѡразна...

СЦЕНА 8

На ѡразној сцени светџосџи је све јача. Враџи се лажано оџварају (Она на која су малоѡре сви изашли са сцене). Назире се једна ѡрилика у враџима.

Та ѡрилика улази лажано на ѡрсџима, кроз враџа, на сцену.

Леђима је окренуџа ѡзоришној рамџи.

Онда се јасно види: То је Медоје. Враџио се...

При дну друђих враџа (унуѡрашњих) ѡровирују две ѓлаве. Једна изнад друђе на ѡла меѡра од земље... То су ѡжеви. Видевши да нема никођ на сцени, улазе унуѡра... Прилазе ођледалу. Донели су оџеџи ѓосџинску ѓардеробу и ѡробају исѡред ођледала. Дошаџџавају се. Смеуље и џихо кикођу ѡробајуђи како им сџоји џуђе... Пажеви не виде ѡрисусџиво Медоја... Ниџи Медоје осеђа њихово ѡрисусџиво...

На сцени је ѡуна светџосџи. Медоје је окренуџи лицем ѡублици. Прилази рамџи. Уврђе кажѡрсџиом ѡо челу.

МЕДОЈЕ: (Нађлас, с кажѡрсџиом на челу)

Еј, против чопора вукова! И то с киме?! С децом!?... 'Де си Растко!? Лепо сам учио... Аз, како оно беше?... Јоојјј, шта да радим? Опипи су медовином Добросава! Не зна за себе! А кад буде знао...

(Пиџа се за враџи)

Кол'ко ме стегну она суклета ловачка! Опаког ли чељадета!

Пажеви су се закикођали мало ѓласније. Медоје их сџази и креџе ка њима.

МЕДОЈЕ: Еј, коџиђи! 'Де бежите!?... Овај, Јорговане, стани!

Пажеви беже на враџа на која су ушли на сцену. Један од њих се љуџиџио окређе с враџа.

ПРВИ ПАЖ: Ја нисам Јоргован, будало. Ја сам Јоргас!

МЕДОЈЕ: (Бесно)

Ма, ко је будала, Јорговане!?! Кости ћу ти поломити кад те дочепам!

(Кређе ѡрема њему)

Пажеви несџају у сџрау.

А на сцену насџуџа Ана са својим синовицама: ѡринцеама са Зеџскођ двора – сџариѡм Јеленом и млађом Маром... Оне су узбуђене, као и Ана. Ана храбри девојчице и оне њу.

- АНА: Ништа то није пилићи моји, не плашите се...
- МАРА: Ми се стрина не бојимо! Код нас су вуци к'о међеди, а међеди к'о коњи!
- ЈЕЛЕНА: Маро! Опет фантазираш! Стрина не бојте се, Мара вола да измишља!
- АНА: Не плашим се ја дечице све док сте ми тако храбре!
Ана – сџазивши њокуњено̄ Медоја само̄, сџала је к'о укојана од изненађења.
- АНА: Црни Медоје! Где су отишла деца!?! Што си их пустио саме!?! Шта ће рећи Растко и отац Макарије кад се врате од Петрове цркве?
- МЕДОЈЕ: Господарице! Ваше благородје! Кад сам главу изнео живу! Не зна се шта је горе вуци ил' млада господа која 'оће лов!
- АНА: Тешко мени!
У њом, ка сцену, с њреском ујада њијан човек. Раишчујан је и сав џарав. Види се да је ковач. Млаија жарачем и ѡражи сина Медоја... (Добросав ковач).
- ДОБРОСАВ: *(Пијано)*
Одидер вамо! Да од тебе искујем човека!
- МЕДОЈЕ: Е, сад сам готов!
Медоје бежи најоље.
- ДОБРОСАВ: *(Млаијајући жарачем)*
Реко сам ти андрамољо један да се макеш варошки луфтера!
- АНА: Смири се чича Добросаве! Дете није криво? Жарачем чарај ватру под својим мехом!
- Промена сцене:** *(Појава Расџика и о. Макарија). На враиима се ѡјављују Расџико и о. Макарије...*
- МАКАРИЈЕ: Мир с вама у Господу, дечице моја!
- АНА: Ох, нека буде Божијега мира, оче Макарије, али су догађаји црни да не могу бити црњи!
- РАСТКО: Где су моји рођаци, мајко?
- АНА: *(Усџлахирено)*
Отишли су у лов на вукове.
- РАСТКО: На путу овамо, чусмо да у чопорима силазе с Рогозне!

- МАКАРИЈЕ: Госпoде! Какав црни лов!?
- РАСТКО: *(Тужно)*
Господин, мој oтац је на важном путу и моја старија браћа у пречим пословима, а ја се, вере ради, по-светих ових дана Петровој цркви... и шта сад налазим у дому свом?
- АНА: Сине, мора да их је неко подговорио на тај чин?
- РАСТКО: Нема ту ничијег подговора, мајко. То је дело Даби-сављево. Ни млатање његовим уветом није га оду-чило од лова!
- ЈЕЛЕНА: *(Изненађено)*
А ја помислила да је бели повез преко његовог увета због моде??
- ДОБРОСАВ: *(Мумла)*
О, Медоје вуци те изјели...
- РАСТКО: Ништа ми друго не преостаје већ да потражим браћу своју.
- АНА: *(Усѿлахирено)*
Али, сине мој!
- РАСТКО: *(Излазећи)*
Мајко, ако се нашим рођацима, не дај Боже, нешто ружно догоди ко ће спрати љагу с нашег дома?!
(Обраћа се о. Макарију)
Благословите оче.

О. Макарије закришћава ѿо ваздуху у Расѿковом ѿравцу – Расѿко излази најоље са сцене...

СЦЕНА 9

Рас̄тко је у шуми... Сцена се лагано замрачује. Дан се ближи свом клонућу. Рас̄тко се осврће. Загледа око себе. Тражи нешто... Али, шума је без људи. Браће нема нигде...

Из off-a: изненада и из даљине доицире урлик вукова...

Рас̄тко је зас̄тао поред о̄громно̄ храс̄та (Све̄шо̄ дуба).

Из off-a: Завијање вукова као да је ближе и у већем броју...

ХРАСТ/ДУБ: Растко, светло дете, остани у мојој сенци и не бој се!

РАСТКО: *(Изненађено)*

О, Свети Дубе, наш најстарији рођаче!

(Грли Дуб)

Колико је само вукова! А ја браћу своју не наћох!

ХРАСТ/ДУБ: Твоја ће се браћа кући вратити, а у тебе је моћно оружје против Хромог Вука и његовог стада!

Рас̄тко као да се нечега се̄шо: завлачи шаку у кошуљу, испод о̄р̄шача...

РАСТКО: Ту је! Чува ме!

Из off-a: Већ се чују шумови са свих с̄ирана из шуме: ломљење брана, шкр̄ушање, режање, вучје цвиљење...

Промена сцене: *(Појава Хромо̄ Вука и његово̄ с̄иада) Са свих с̄ирана, из шуме, око Рас̄тка и Све̄шо̄ Дуба љрилазе вукови. С̄иали су у круж̄ око њих... (Вукови су љод маскама. Све се све дешава у љолуш̄ами)*

Следеће̄ љренӯика – из off-a: чује се ба̄и корака, сличан је љуиом удару дрве̄та о дрво... Из љама љозорнице излази Хроми вук. Једна му је но̄а дрвена. За њим се вуче ре̄ина, с вучијом маском на љлави.

Вукови се размичу – Хроми вук љрилази до сенке коју баца крошња Све̄шо̄ Дуба... Обраћа се Рас̄тку.

ХРОМИ ВУК: Дуго сам прижељкивао овај час! Прождраћу те сад! Док си још дечак! Пре него ми начисто уништиш веру!

РАСТКО: Склањај ми се с пута љаволе с главом вучијом и једном ногом дрвеном! Моја је вера јача! Ово је светлост Христова!

Хроми Вук урла од беса – урлају у хору сви вукови из његово̄ “с̄иада”...

Расѿко (брзо) размиче оѳрѿиач, баца ѳа на земљу – и из кошуље вади крстѿ; брзо ѳа скида с враѿиа и “уѿери” у звукове. Крстѿ ѿочиње да сија! Вукови урлају од бола ѿред њеѳовом свеѿилошћу и несѿијају у ѿамаи... Из off-a; њихови урлици су све слабији и– слабији (доѿиру из ходника)

Промена сцене: (Појава необичноѳ сѿароѳ монаха/Боѳоѿражиѿиѿеља на ѿуѿу за Аѿос)

Претѿходна сцена је заѿамњена. Следи лаѳано расвеѿљавале.

Указује се Расѿко који сѿава исѿод крунаѿоѳ храсѿа. Прекривен је својим оѳрѿиачем.

Буди се, ѿодигне лице и види: необичан сѿарац, дуѳе седе браде, сѿиоји изнад њеѳа. Сѿарац је у дуѳој, црној монашкој ризи и са ѿиѿаѿом у руци (асоѿијација на Мојсија).

Освеѿљење је још јаче.

Јуѿиро. Расѿко “види” да је окружен “морем” и “осѿрвима”. (Ис-црѿиани ѿанои са ѿредсѿавама ѳрчкоѳ осѿрвља). Чуди се...

Расѿко брзо усѿијаје, ѿрља очи, ѿребацује свој оѳрѿиач ѿреко ра-мена...

РАСТКО: (Више за себе)
Боже, где ли сам ја ово?...
(Према монаху)
Старче ко си ти?

МОНАХ: Сине, добар си бој водио и битку добио...

РАСТКО: Потражих залуталу браћу... али њих нема..

МОНАХ: Није то ништа... Браћу на крв заваѳену мириѳеш...

Расѿко и Монах седају. Монах је сѿар и ѿрасѿар – једва се креѳе ѿо сцени... Збоѳ ѿоѳ сѿарца, њих двоје, сваки час седају...

РАСТКО: Браћу нисам нашао. Како видим, као да сам залутао?

МОНАХ: Краљевање ѳеш оставити, манастир ѳеш изабрати...

РАСТКО: (Кроз смех)
Е, добри старче! Како старе родитеље да оставим и срца њихова у сузама!

МОНАХ: Сине, ако се ти замонашиш, замонаши ѳе се и твој отац! Ти си син, пред Господом, који је старији од свог оца!

Расѿко на ове сѿарчеве речи сѿијаје као укоѿан. Поѿиом се заѳледа у њеѳово лице.

РАСТКО: Ах, старче, тако си загонетан! Ја волим свете књиге да читам, али што би мене отац слушао?...

МОНАХ: Сине, ти ћеш светом путовати, име рода проносити...

Лагано затамњење. Растко поново застаје. Приноси шаку старчевом лицу. Маше. Старац не реагује...

РАСТКО: *(Тужно)*
Добри старче, па ти си слеп? Где си се запутио? Како си доведе дошао?!

МОНАХ: Сине, не тугуј, мој вид је моћан и није телесан! Вера је мој вид! А ти? Шта видиш тамо?
(Старац њодидже свој шћиај)

Расћко је њодледао у ѡравцу стћарчевог шћиаја и угледао – на врху брега манасћир.

Још јаче заћамњенње.

МОНАХ: То је Атос, он је наш циљ...

Промена сцене: *(Ноћ. Једва се назиру силуете стћарог монаха и Расћка.) Крећу се на сцени, њолако и сћоро.*

Промена сцене: *(Лагано осветљење око Расћка и стћарог монаха.) Осветљење је све “јасније”: њих двојица сћоје ѡред високом манасћирском кайијом. На кайији се “види” алка са звекиром...*

Из off-а: хук сове; ноћни шумови.

МОНАХ: Позови, сине, и отвориће ти се!

Расћко ѡрилази враћима и алком удара о звекир – из off-а: одзвања... Звук је замукао. Тишина. Нико не оћвара манасћирску кайију.

РАСТКО: Часни оци, отварајте... светлости ми душа хоће, а одмора слабе ноге...

Расћко удара ѡново. Бруј. Па ѡишина. Нико не оћвара...

МОНАХ: Сине! Не посустај! Буди упоран. Покажи љубав према Господу!

Расћко ѡново лућа о кайију; сада 2/3 ѡућа! Али нико му не оћвара.

МОНАХ: Не клони духом! Бићеш јачи од – сваког огња! Ни једна ти ватра овога света неће наудити! Понови своју вољу!

Расћко оћет удара о враћа манасћира, али некако уморно и шужно.

РАСТКО: *(Тужно)*
 Клонуло је моје тело, а нико не жели најмлађег
 сабрата...
(Окреће се према сѿаром монаху – али сѿарац је
несѿао)
 Старче! Где си!?
(Осврће се око себе)
 О, Господе!

У ѿај мах – чује се шкриѿа и ѿешика манасѿирска враѿа се оѿѿва-
рају.

У ѿоку оѿѿварања види се, у ѿуној свеѿлосѿи унуѿрашњосѿи храма;
зидови са кандилима и фрескама исѿуњеним свеѿим ликовима, део
Царских двери са иконама (иконосѿас)...

На враѿима ѿолуѿѿвореним; ѿојављује се Калуђер/Враѿар. У руци
држи ѿодигнуѿу бакљу (или свећњак с уѿаљеном свећом) и уводи
Расѿка унуѿра.

КАЛУЂЕР/

ВРАТАР: Примамо те, мило чедо.

Промена сцене: Док завеса лагано ѿада (КРАЈ) – хор дечији са шѿо
 више гласова, ѿева: из off-а.

ХОР: “Векови су прохујали од чудесне оне ноћи –
 Векови су прохујали и многи ће јоште проћи –
 Ал’ то дете јоште живи, јер његова живи слава,
 Јер то дете беше Растко, син Немањин, Свети Сава!”

“Сценска слика”: Као “залеђена” у ѿросѿору. Расѿко је ушао у
манасѿир, а калуђер му је ѿоложио шаку на ѿеме. Они сѿоје, док
ѿраје ѿевање хора, а завеса лагано ѿада...

Освеѿљење: Конѿра свеѿло: ѿозорница је мрачна, а свеѿлосѿи
“бије” из манасѿира...

ЗАВЕСА